

Naročnina listu: ==
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . " 5—
 Četrť leta . . . " 2-50
 Mesečno . . . " 1—
Zunaj Avstrije: ==
 Celo leto . . . K 15—
Posamezne številke
 == 10 vinarjev. ==

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 :::: popust. ::::
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Slavje v Trbovljah.

Slavnost blagoslovljenja zastave Orlov v Trbovljah se vsled sklepa Zveze v Ljubljani ne vrši v nedeljo, dne 26. julija, ampak gotovo v nedeljo, dne 16. avgusta. Naj se vsestransko živahno dela, da slavnost sijajno uspe. Na veselo svidenje dne 16. avgusta v Trbovljah!

Prečastiti župnijski uradi naj opozorijo, da je preloženo na dan 16. avgusta in da se je vse udeleži, kar katoliško čuti!

Avstrija govori.

Včeraš, dne 23. t. m., ob 6. uri popoldne, je avstro-ogrski poslanik baron Giesl v Belgradu izročil srbski vladi ono noto, ki je postala potrebna po sarajevskem umoru. Glas v tej noti je jasen, odločen in samozavesten.

Srbska vlada mora na to noto odgovoriti vsaj do jutri, dne 25. t. m., do 7. ure popoldne. V tem terminu leži nevarnost, ob enem pa tudi izhod, skozi katerega je Srbijimogoče uiti in se dalj časa skrivati. Ako namreč hoče Srbija takoj vojsko, potem ne bo odgovorila. Ako pa ni pripravljena, ali ako res hoče priti Avstriji prijazno nasproti, potem bo odgovorila. Odgovori lahko v soboto tudi popolnoma splošno, ker v noti ni precizirano, kako se naj odgovor glasi. S tem je čeli noti vzeto za prvi hip mnogo nevarnosti. Srbija bo „z odgovori“ skušala po svoji stari metodi zavleči celo zadevo.

Nevarnost je za prvi hip samo v zahtevi, da uradni srbski list že v nedeljo priobči od naše vlade diktirano obsodbo velesrbske agitacije. Ni izključeno, da je v tej točki eminentna vojna nevarnost.

Vsebinska note je:

Vkljub oblubi, ki jo je dala srbska vlada leta 1909 naši vladi, da vsled aneksije Bosne ne bo proti nam sovražno nastopala, je srbska vlada vendar trpela, da se je v mejah srbske države hujskalo proti naši državi ter se netilo sovrašтво do nas. Vsled prizanesljivosti srbske vlade do najnovejšega časa

je prišlo do strahovitega dogodka dne 28. junija. Iz izjav morilcev je razvidno, da se je sarajevski umor pripravil v Belgradu, še več, morilci so dobili orožje in bombe od srbskih častnikov in uradnikov, ki so člani Narodne Obrane, nadalje so srbski vodilni organi spravili morilce čez mejo v Bosno. Avstrijska vlada vsled tega ne more več trpeti, da bi se še gonja nadaljevala in je odločena, vsemu hujskanju pripraviti konec, ker sicer varnost in mir v državi ni zasiguran. Vsled tega zahteva avstrijska vlada od srbske, da ne trpi več nobene propagande, koje zadnji cilj bi bil, da se naši državi vzamejo katerekoli dežele, in da eventuelno vsako slično propagando z vsemi sredstvi zatira. Da to res hoče, mora srbski uradni list dne 26. julija priobčiti to izjavo:

„Kraljeva srbska vlada obsoja proti Avstro-Ogrski naperjeno propagando, to se pravi, vsa ona stremjenja, kojih zadnji namen je, odtrgati od avstro-ogrške monarhije dežele, ki ji pripadajo, in obžaluje odkritosrčno grozne posledice, teh hudobnih dejanj. Kraljeva srbska vlada obžaluje, da so se udeležili imenovane propagande srbski častniki in uradniki ter omajali s tem prijateljske razmere, katere gojiti se je slovesno zavezala. Kraljeva vlada s svojo izjavo z dne 31. marca l. 1909. Kraljeva vlada, ki obsoja in odklanja vsako misel ali vsak poskus vmešavanja v zadeve prebivalcev kateregakoli dela Avstro-Ogrske, smatra za svojo dolžnost, izrečno opozoriti častnike, uradnike in vse prebivalstvo kraljestva, da bo v bodoče postopala s skrajno strogostjo proti onim osebam, ki bi bile obdolžene takih dejanj, dejanj, glede katerih si bo vedno prizadevala, da izostanejo in da se vdušijo.“

Ta izjava se mora istočasno naznaniti tudi armadi potom kraljevega dnevnega povelja. Vrbu tega se še zaveže srbska vlada:

1. Zadušila bo vsako publikacijo, ki bi hujskala k srdu in zaničevanju naše države. 2. Razpustila bo Narodno Obrano, konfiscirala premoženje ter ne dovolila, da se osnuje slično društvo. 3. V javnem pouku bo odstranila vsako propagando proti Avstriji. 4. Iz armade in uprave bo odstranila vse častnike in uradnike, ki so do sedaj širili to propagando. 5. Dovolila bo, da naši vladni organi pri preiskavi proti hujskačem sodelujejo. 6. Upeljala bo preiskavo proti sokrivcem na umoru dne 28. junija. Naši organi sodelujejo. 7. Arretirala

bo majorja Vojo Tangošič in nekega Milana Ciganoviča. 8. Zabranila bo vtihotapenje orožja in razstrelilnega gradiva ter kaznovala mejne uslužbence v Šabacu in Lovnici. 9. Bo nam javila, kako so mogli visoki vladni činitelji in častniki odobravati umor ter se sovražno izražati proti Avstriji. 10. Srbska vlada bo na to noto do 6. ure dne 26. t. m. dala odgovor.

Rezultati sarajevske preiskave.

Sodna preiskava pri sodiščih v Sarajevu proti Gabrilu Principu in tovarišem radi umora dne 28. junija t. l. je sledeče dognala:

1. Načrt, umoriti nadvojvodo Franca Ferdinanda med njegovim bivanjem v Sarajevu so napravili v Belgradu Gabrilo Princip, Nadelko Čabrinovič, Milan Ciganovič in Triško Grabec s pomočjo majorja Voja Tankosiča.

2. 6 bomb in 4 browning-samokrese z municijo vred, katerih so se posluževali zločinci, sta preskrbela Principu, Čabrinoviču in Grabecu v Belgradu neki Milan Ciganovič in major Voja Tankosič.

3. Bombe so ročne granate iz skledišča za orožje srbske armade v Kragujevacu.

4. Da se zasigura uspeh atentata, je dal Ciganovič instrukcije, kako ravhati z granatami Principu, Čabrinoviču in Grabecu in poučil v gozdu pri vojaškem strelišču v Topšiderju Principa in Grabeca o streljanju z browning-samokresom.

5. Da se omogoči Principu, Čabrinoviču in pa Grabecu prehod čez bosansko-hercegovsko mejo in vtihotapljenje orožja, je Ciganovič organiziral popolnoma tajen transporten sistem. Da so prišli zločinci s svojim orožjem v Bosno in Hercegovino, so krivi mejni načelniki iz Šabaca (Rade Popović) in iz Lovnice, mitničar Rudivoj Grbič iz Lovnice, in več drugih oseb.

Avstrija in Srbija.

V Srbiji rožljanje z mečem, na Dunaju diplomatsko posvetovanje in piljenje diplomatske note, ki se bo poslala Srbiji, to je signatura sedanjega momenta v sporu med Avstrijo in Srbijo. V Srbiji je na vrhu vojniška stranka, ki hujska na vojsko proti Avstriji. Čim prej odrešimo naše srbske brate avstro-ogrške sužnosti, tem bolje, to je geslo pansrbs-

PODLISTEK.

Na Golico.

Piše član Tihe družbe gorarjev.

Po narcise, po narcise
 človek hodi in mori se.

Letos se je naredila po listih reklama za obisk Golice. Ne vem, ali zaradi kože, ki pri skopem obisku slabo uspeva, ali res zaradi nenavadne lepote, ki jo nudi ta hrib, kadar so narcise v cvetu. Item, reklama je imela pri nama s prijateljem učinek. Tudi drugi hribolazci so prihajali vsled reklame, celo pri mesečnem svitu, ker je tako stalo v reklamah in ker se dandanes za vsako neumnost dobijo odjemalci.

Izstopila sva v Podrožci. Odkar imamo splošno in enako volilno pravico, trčiš na vsaki postaji s kakim poslancem skupaj. Midva sva imela priložnost, spoznati v Podrožci goriškega poslanca Fona, ki je žalostno gledal za nama, ker je moral skozi smrdeči predor, ko sva jo midva začela mahati proti jasnim višavam razritih Karavank. Bolj kot politika, bi potrebovala jezikoslovca, ki bi nama razložil, kaj pomeni beseda Guadía, s katero je imenovan gozd, ki sva ga dosegla v enournem korakanju in kjer se nama je prvič začel odpirati pogled v svet.

Od Guadije naprej se začne odpirati planinska pot. Z vsakim korakom skoraj se razširi obzorje čez Koroško. Ob enem te pozdravljajo ob poti rdeči cveti pomladanskega sleča, katerega si vsak hribolazec s ponosom vtakne za klobuk, modre zvončice, različnobarvne vetrnice, planinske orlice in nedosežno lepa modrina sviščeva. In še mnogo drugih planinskih cvetk, katerim pa ne znam ne slovenskega, ne latinskega, ne nemškega imena. Pravijo sicer, da se človek uči za življenje, a ne za šolo, res pa je, da se za šolo jako veliko naučimo, za življenje pa sila malo. Tudi glede botanike. Ako listam po Kneippovih knjigah, da bi našel za prehlad kako primerno cvet-

ko, pa je v naravi ne najdem. Istotako se mi godi, če pridem v prirodo z drugo floro, kakor jo imam vsak dan pred nosom.

Postave so dane, da se jih prelomi, pravijo zlobneži. Tudi zdravniška navodila za hribolazce gotovo nimajo boljše usode. Koledar S. P. D. nam modro nasvetuje, da ne smemo srebat snežnice, kajti dobi se kaj lahko žledčni in črevesni katar ter celo kolika. Ko sva s tovarišem zagledala v veliki kotanji beli sneg, pozabila sva takoj na dobre nasvete, in hvala Bogu, kazni ni prišla za nama. Toda tega ne poveva v eksemplj mladim ljudem. Od kotanje naprej se vije pot v serpentinah do glavne usode na Golicihrebenu. Ta del poti je najinteresantnejši. S poti gledaš ob skalah v globino več sto in sto metrov navzdol. Vse te skale si premagal in sedaj skoraj zaničljivo zreš na vse, kar je globoko pod tvojimi nogami. Zavest, da si res kos hribolazca, in ponos na premagane težave, se ti tiho rikrade v vedno nekoliko nečimurno srce. Pot s kranjske plati je igrača, je pot za otroke in ženske, a koroška pot je za moše! Tudi razgled s te strani je izredno krasen. Koroška leži pred teboj s svojimi sočnatozelenimi gozdi in cvetočimi travniki. Rožna dolina se ti smeji nasproti. Drava hiti v neprestanih ovinkih mimo tebe proti našemu Štajerju in izza hribov te zvedavo pogleduje Vrbsko jezero.

Ko sva prišla na usodo, sva bila potrebna ohlajenja. In glej, kakor da bi bilo naročeno, je priletel s Kranjskega proti nama siv oblček ter vsul na naju — dež in točo. Dobrodošla! sva klical nevihtici v zasmeh, kajti pred nama je stala Kadilnikova koča. Dobro in prijazno oskrbovana koča! In sploh ima S. P. D. z oskrbovanjem koč veliko srečo, razven v okrožju Savinjske podružnice, kjer se glede koč lahko reče, da bi bilo nekoliko manj veliko več. Vrbu tega še to neizmerno malenkostno igračkanje s političnimi strujami na podlagi prirojene omejenosti in insuficientne izobrazbe.

Razgled z Golice je veličasten! Človek se čuti

majhnega v okolici velikega števila goratih velikanov, a vendar srečnega in ponosnega, da sme uživati take krasote stvarstva božjega. Katere gore se vidijo, ne bom našteval. Nekateri hribolazci pozabijo pri vestnem izpraševanju po imenih vseh vrhov na glavno nalogo: na utis, na isto srečno, svobodno, povzdignjeno čustvo, koje vzbuja defile gorskih korenjakov v tvoji duši. Uživati je treba pred vsem razgled, potem še le analizirati. Čital sem knjigo „Golica in Kadilnikova koča.“ Spisal dr. Jos. C. Oblak. Ne poznam moža in ne vem, kaj je. Toda gotovo eden izmed onih ljudi s široke ceste, ki vedno primerjajo košček lastnega kruha s sosedovim. Golico imenuje slov. Rigi, čeprav še menda švicarskega videl ni. Golica ni Rigi, Golica je samo ena, in to je naša slovenska Golica v Karavankah!

In ta flora! Toda tudi na Ratitovecu in Črni prsti je lepa, ampak poseben značaj da Golici ključavnice ali narcise. Velik planinski vrt s tisoči in tisoči belih, dehtečih narcis leži pred teboj. Zamaknjen gledaš to planinsko krasoto in se je ne moreš naužiti. Bil sem letos v Monakovu in na Dunaju, ter obletal vse razstave in galerije impresionistov, ekspresionistov, futuristov, brezjuričev, secesionistov, — skratka vse, kar mora človek dandanes videti, da mu sedanjí plitvi svet ne zanika splošne izobrazbe modernega človeka. Mnogo packarij sem videl, tudi slovenskih umetnikov, toda polja ključavnice, kakor ga ponuja Golica tudi slikarju za sujet, nisem našel. A tudi S. P. D. se mora nekaj očitati! Niti razglednic s pogledom na travnik narcis ni na Golici dobili. Reklo se nama je pač, da jih letos dobimo. Toda muzej ali pravzaprav muzejček našega Tihega društva gorarjev še je do danes nima v svoji zbirki.

A propos! Besedi muzej in zbirka razglednic mi dasta neko misel. Ali bi ne imelo pomena, ako bi muzej našega Zgodovinskega društva v Mariboru zbiral razglednice vsaj slovenskoštajerskih krajev! Zraven morda tudi razglednice vsaj slovenskih o-

ke vojniške stranke. Ministrski predsednik Pašič kot trezen politik ni sicer za vojno, ker je mnenja, da dela čas za Srbijo in njene težnje in torej ni treba prelivati krvi in trošiti milijonov denarja, ki jih pa Srbija nima. Vendar pa Srbija za kulisami pridno mobilizira ter se pripravlja za slučaj krvavega spopada z Avstrijo. V sebe seveda ne stavi vsega zaupanja, temveč pred vsem v batjuška, v mogočnega, ruskega strica.

Avstrija je pripravljena tudi za vojno. Nekateri krogi silijo naravnost k temu, da se Srbiji enkrat za vselej odkupi izzivalna drznost in neprestano ogroževanje naše meje in naših južnih zemlja z velesrbsko propagando. Če tvoj sosed noče mirovati v kljub vsem tvojim pomirjevalnim naporom, če tvoje posesti ne pusti v miru, moraš prijeti za obrambno orožje, s katerim si priboriš pravico in spoštovanje. Že v tretje, tako povdarjajo zagovorniki vojske, v enem desetletju, se Srbija osmeli izzivati našo monarhijo; dvakrat pokazana avstrijska miroljubnost ni dosegla svojega vspeha, torej je prišla vrsta na — meč!

In vendar se nadejamo, da tako daleč ne pride. To je še le ultima ratio, kakor je naglašal grof Tisza. Državna logika zahteva, da se prej vporabi vsa druga sredstva in na zadnje še le — ultima ratio, zadnje sredstvo. Vojska z vsemi svojimi grozotami in velikansko gospodarsko škodo se mora preprečiti, dokler je le mogoče. In to tem bolj, ker bi v tem slučaju vojska ne bila omejena na Avstrijo in Srbijo, temveč bi kanoni začeli pokati tudi drugod po Evropi. Srbija gotovo ne bi začela vojske brez odobravanja Rusije in tako bi bila dana nevarnost evropske vojske, vojske med trozvezo in trojnim sporazumom. Da delajo velesile na to, je lahko misliti, ni pa tako lahko misliti, da bi Rusija, ki še le pomnožuje ter preosnavlja svojo armado, smatrala, če prav bi od svojih 44 armadnih korov mogla 31 korov preči proti nemški in avstrijski meji, da je prišel njen čas. Vrh tega Angleška dela na to, da se spor med Avstrijo in Srbijo lokalizira na te dve državi; zato tudi angleško časopisje nujno svetuje Srbiji, naj se takoj uda upravičenim zahtevam Avstrije. — Najprej bodo torej govorili diplomati. V kratkem bo naša monarhija poslala Srbiji energično demaršo. Kaj bo vsebovala ta nota, se še ne ve. Grof Tisza so v ogrski državni zbornici v posebni interpelaciji vprašali o tem, pa ni hotel nič določnega odgovoriti, češ, da še ni ugoden čas za to. Naša država bo zahtevala, da Srbija zasleduje in po pravici kaznuje sokrivce sarajevskega umora in da z energijo zatire velesrbsko propagando, ki vznemirja južne dežele naše monarhije. Če bodo diplomati dosegli vspeh, kar je zelo želeli, bo ostal meč v nožnici, in naj ga še toliko natezajo fantastični srbaši in drugi šovinistični fantasti.

Grof Berchtold pri cesarju.

V torek, dne 21. t. m., je sprejel naš cesar zunanega ministra grofa Berchtolda v posebni avdienci, ki bo za nadaljnji potek avstrijsko-srbske krize odločilnega pomena. Berchtold je predložil cesarju noto, ki jo hoče izročiti Avstriji v Belgradu. O tem pa že vedo poročati razni listi, da se bo to izvršilo še ta teden in da se bo ob enem pozvala srbska vlada, naj odgovori v gotovem, prav kratkem obroku.

Kar se tiče vsebine predstoječe avstrijske demarše v Belgradu, danes še ni mogoče izvedeti ni-

česar natančnega. Po mnenju poučenih dunajskih krogov bo demarša jako ostra in resna. Obsegala bo dve glavni zahtevi, ki boste na eni strani juridičnega, na drugi pa strogo političnega značaja. V kolikor se tiče zahtev juridičnega značaja, je izven vsakega dvoma, da bo Srbija v to privolila brez vsakega odlaganja. Gre namreč za izvedbo kazenske preiskave v Belgradu, oziroma Srbiji, da se eventualni sokrivci v Srbiji zaslišijo in pa strogo kaznujejo.

Politična vsebina demarše pa bo vsekakor veliko delokosežnejšega pomena. Avstrija bo zahtevala v tem oziru od Srbije primernih garancij proti vsesrbski propagandi in bo stavila več konkretnih predlogov, kakor: razpust srbskih organizacij, ki so bile ustanovljene na temelju velikosrbske ideje, postopanje proti priseljencem iz Avstrije in njih strogo nadziranje, dalje ustvaritev zakona proti anarhističnim in nacionalističnim komplotom in ustanovitve skupne avstro-srbske obmejne policije, ki naj bi preprečila vsako prehajanje sumljivih elementov iz Avstrije v Srbijo in narobe. Kako bo odgovorila Srbija na te zahteve, o tem se ne da za sedaj ničesar govoriti. Vsekakor bo nastala z izročitvijo avstrijske note silno težavna in mučna situacija, koje razrešitev bo zahtevala velikih obzirnosti, da se onemogoči krvavi zapletljaj.

Abotne obdelavitve proti Avstriji.

Srbski listi nadaljujejo svojo sovražno gonjo proti Avstriji. Tako prinaša „Balkan“ v obliki pisma nekako sliko politične situacije v Avstro-Ogrski. Danes že je popolnoma jasno, tako pravi, da je šla sarajevska policija atentatorjema na roko. Uradna Avstro-Ogrska je spravila svojega prestolonaslednika sama v smrt. Sarajevska preiskava ne daje nikake garancije za objektivnost. Srbija je od takih zahrbtnih dejanj daleč oddaljena (!). Umor kralja Aleksandra, pravi list, ni bil nikak atentat, ampak samo neka revolucija za občen ljudski blagor. Avstrija v svoji diplomatski noti ne sme (!) zahtevati, da bi se vdušila velikosrbska ideja in propaganda v Srbiji, ker bi to pomenilo toliko, kakor da bi se hotelo zahtevati od Srbije, da je v lastni deželi avstrijski žandar avstrijske teme in gnjilobe. Velikosrbska propaganda je posledica srbske svobode. In dobili smo med tem prepričanje, da se je sesula Turčija radi tega, ker ni organizirala svoje moči in da bo Avstrijo radi nje urejene gnjilobe zadela enaka usoda.

Srbski listi napadajo in smešijo Avstrijo.

Glasi srbskega častniškega zbora „Piemont“ piše: „Miroljubnost Avstro-Ogrske je nesramno — hlinstvo. Toda kmalu bo prišel dan obračuna. Vojska, ki ima le zgolj namen pridobiti novega ozemlja, je ostudna, pač pa postane vzvišeno in kulturelno delo, če služi v namene odrešenja. Kri, ki se je že prelila, je plemenita kri. Vojaki so potem nositelji pravičnosti. Ta pravičnost naj pa pride v najkrajšem času.“

„Novosti“ pišejo: „Grof Tisza si je popolnoma odveč prizadeval, da bi krotil veselje interpelantov do vojske, kajti nihče tega ne verjame, da bi bilo to veselje do vojske v istini pristno. Vsa Evropa je imela že poprej priliko, se prepričati o tem, med tem ko je Srbiji zadostovalo brezprimerna strahopetnost, ki so jo pokazali Avstrijci povodom krivih vest o morebitnih demonstracijah.“

ga sporeda več pri prireditvah, kjer bi ne bilo vsaj krajše igre. To je lep dokaz, da ljudstvo igre ljubi, in da jih tudi ume in da jih zna tudi vprižarjati. Način vprižarjanja iger zahteva neizmerno truda in pridnosti. Če se kljub temu igra mnogo in mnogokrat celo pod izvanredno težkimi pogoji, je to znamenje, da je ljudstvu potreba iger, da je ljudstvo popolnoma duševno dorastle za to vrsto umetniškega čuta in je treba človeku, motrečemu te dane pogoje in sposobnemu, da deluje za narod, samo nadzirati, metodično urejati to ljudsko umetniško samoizraževanje in biti v pomoč s svetom, knjigo ali celo še ljudskimi tečaji delaželjnim članom dramskih odsekov in društev.

Ti sestavki, spisani kolikor mogoče kratko in poljudno, naj služijo za prvo silo, za uvod v poznavanje dramskega pesništva in za navodilo, kako vprižarjati igre. Drugi narodi imajo cele zakladnice poučnih knjig te vrste. Upajmo, da dobijo še tudi naši Slovenci sešasoma obširno, s slikami okrašeno knjigo, ki bo vsestransko poučila naše ljudi o vsem bogastvu najznamenitejše vrste pesništva in umetnosti vprižarjanja.

Pisatelj teh sestavkov bo vesel, če bo marljiv bralec teh vrstic našel vsaj nekaj dobromišljenih nasvetov v njih, če bo vsaj deloma razbral iz sestavkov, kak razvoj, kakšen smoter ima igra in dramsko pesništvo sploh.

II.

Poleg duše in razuma je prejel človek od Boga neodoljivo težnjo po sreči in popolnosti. Človek more s pomočjo razuma gledati stvarstvo in vse, kar ga obkroža z gotovo razsodnostjo, more ob opazovanju zvezdnatega neba, nebeskih krasot, divnosti pomladi in stoterega bogastva barv, oblik in slik vsokrog sebe čutiti, da je v vsej tej raznolikosti in

Nove srbske provokacije.

V Belgradu se razpečavajo v obilni meri nove razglednice, ki so napravljene v Belgradu in predstavljajo slovesen vhod kralja Petra v Bosno. Vlada teh razglednic ni niti konfiscirala, niti prepovedala javno jih prodajati. Nasprotno, trdi se, da se vtihotaplja celo v velikih množinah v Bosno in da se tudi tam razširjajo.

Mobilizacija v Srbiji in Črnigori.

Dunajski vojaški strokovni list „Militärische Rundschau“ piše: Srbija se pridno oborožuje. Uradno še sicer ni proglašena mobilizacija srbskih čet, toda vrši se tajno. Tudi rezerviste kličejo pod orožje. V novo osvobojenih pokrajinah so pripravljene že veliki transporti čet vsak čas na odhod proti severu. Kjer ni železnice, odhaja vojaštvo večinoma ponoči proti severu. V okolišu Valjevo in Užice se pa zbirajo čete. Pospešujejo se vse priprave za formacijo prostovoljcev ob Drinu, cenzura o vojaških vesteh je poostrena in tudi obmejne straže so se pomnožile. Iz vojnega arzenala v Kragujevacu izvažajo velike množine vojnega materiala na mejo. Tudi Črnagora se pridno oborožuje. Na Lovcenu zbira se vojaštvo, istotako ob mejni črti severno od Kosmaja. Popravljajo stare forte Nozdre, Zlostup in Presijek. Oborožujejo jih s topovi. Civilne oblasti so zaupno obvestile vse za orožje sposobne može, da morajo biti vsak čas pripravljeni za odhod. Srbska vojna uprava je odposlala v Črnogoro več gorskih topov in mnogo drugih vojnih potrebščin. Med srbsko in črnogorsko vojno upravo se vrše neprestano posvetovanja. V zadnjih dneh se je pripetilo več slučajev napadov na avstrijska municijska skladišča, na skladišča za smodnik, na železniške mostove in na druge važne vojaške naprave v naši monarhiji. Se ponavlja stara igra. Od avstrijske vojne uprave se je sporazumno s civilnimi oblastmi ukrenilo vse potrebno, da je zasigurana varnost vojaških naprav, kot skladišč, mostov in tunelov pred morebitnimi tajnimi napadi.

Nemški zaveznik.

Ni dovolj, da nas napadajo ter se nam posmehujejo srbski listi. Tudi iz nemškega časnikarskega gozda naši vladi doni nasproti mnogotera posmehljiva sramotilka. Tako na primer pišejo „Leipziger Neuesten Nachrichten“: „Volja k dejanju, ki je morebiti bila še enkrat utelešena v Franc Ferdinandu, je, kakor se dozdeva, s tem možem definitivno padla v grob. Še to se ni doseglo, da bi ton srbskega časopisja za eno stopnjo postal mirnejši in dostojnejši. Da, lahko se konstatira, da posebno po nenaadni smrti od Srbov oboževanega g. pl. Hartwiga iz Belgrada še močnejše padajo kameni, ki bi naj pobili steklene šipe Avstrije. Kaj Avstrija prav za prav hoče, ne ve nihče; da se pa po stari navadi zopet trudi nas (namreč Nemčijo) potisniti v ospredje, rožljati z nemško sabljo, to je dejstvo, ki se na bahavsovskem trgu (pri avstro-ogrskem zunanjem ministrstvu) razrašča v slabo navado.“ Prijatelj se kaže v potrebi; če ti pa v stiski prijatelj mesto podporne roke ponudi zasmehljiv posmeh, več, koliko je vredno njegovo prijateljstvo. Sicer pa naj liberalni nemški nacionalizem bo preverjen, da bomo s svojimi nasprotniki na jugu že sami opravili; naj sam skrbi zato, kako se bo obranil ruskega medveda! Zasmehljivka ne bo veliko pomagala, pa tudi rožljanje z nemško sabljo ne . . .

skladnosti predmetov, barv, skupin, nekaj takega, da ugaja, da je stvarstvo silno lepo. Človek more opazovati samega sebe, svoja dejanja in misli svoje. In zopet sodi in čuti, da je ta čin lep, drugi je grd. Človek tedaj more čutiti lepoto oblik in lepoto dejanj — dobroto. Vidni svet je prava slika neizmerno lepega in dobrega duha, je delo neskončno popolnega Boga. Iz Boga je izšel ves kras, iz Boga stremljenje naše duše po popolnosti, lepoti, dobroti. Lepota, razumevanje lepote, gojitev iste, mora imeti zato tudi vselej pred očmi svoj vzrok, početnika lepote in čuta za lepoto — Boga. Hrepenenje, vdejaviti lepoto, dati izraza čutu nad lepim, je prirojeno človeku.

To vdejstvovanje lepega v gotovih stalnih zakonih srečamo miselno pri človeku in samo pri njem. O umetnosti moremo govoriti samo pri človeku in samo v prenesenem pomenu pri živalih, kakor pri čebeli, ki brez mere dela neizrečeno fino, kot nikak inženir ne more, svoje celice. Živali je dana ta-le spretnost, ne da bi se je zavedala, ona dela z instinktom. Človek dela z umom. Zato pa je odvisna višina umetnosti od umetniškega razumevanja pri posameznem človeku, kakor celem narodu od uzo-relosti uma ali umetniškega čuta, ali kakor že tudi govorimo, od višine izobrazbe.

Preprostemu zamorcu bo nebeskolepo že neso-glasno razbijanje na klavir. Veseli ga že zvok sam na sebi. Naše nerazvite, včasih tudi malo premalo pobožne ljudi po mestih pa jezi celo bronasti glas zvona. Preprosti slovenski ženici bo ugajala harmonika bolj kot učena simfonija, katere ne razume. Iz takih dejstev je lahko razbrati, da mora vsaka umetnost, ki hoče biti uživana, ki hoče imeti vspeh, biti pred vsem umevana.

(Dalje prih.)

brambnih društev. Reprodukije slovenskih umetnin bomo zbirali, ko bomo imeli umetnine.

Golica je 1836 m visoka.

Član — a.

Slovenski oder.

(Poljudna navodila, kako umevati dramatično umetnost in umetnost vprižarjanja.) Spisal dr. Iv. Pregelj.

I. Uvod.

Vesel mora biti omikan Slovenec svojega preprostega, neukega sobrata, ki s toliko resnostjo in pridnostjo izobrazuje samega sebe, ki kaže toliko smisla ne samo za gospodarsko, temveč tudi duševno izobrazbo, ki preko težkoč svojega stanu goji v svojih izobraževalnih društvih čut do umetnosti sploh, naj si bode že petje, instrumentalna godba ali vprižarjanje iger. Slovensko preprosto ljudstvo dokazuje dan na dan, da je kljub poznemu vstopu v krog srečnejših, številnejših, no omiki davno odrastlih narodov istim sedaj docela enako, da jih celo presega v vstrajnosti in pridnosti in da kaže mnogokrat več umetniškega čuta, kakor ljudstva najbolj omikanih narodov. Ta razmeroma jako velika izobrazbenost Slovencev je v najobsežnejšem smislu plod velike organizatorične misli, ki jo je vdejavila po Slomškovi inicijativi Družba sv. Mohorja, ki je z milijoni knjig postala prava velika šola našim ljudem, odprla jim takorekoč knjigo, naučila preprosto ljudstvo umevati pismenost, je skratka predpripravila za nadaljevalno izobraževanje, katero nadaljuje zdaj preprosto ljudstvo samo sebi po izobraževalnih in podobnih društvih.

Posebno pa je razvita gotova vrsta gojitve umetnosti po teh društvih. So to namreč igre in pa vprižarjanje istih. Ne deljo za nedeljo je čitati, da priredi to in to društvo tu in tam to in ono igro. Ni

Za trializem.

Sarajevski umor je globlje posegel v evropsko javnost, nego drugi zločini njegove vrste. Če kje pa de kaka kronana glava ali pa kak pretendent kraljevske krone pod bodalom zločinskega anarhista, ali pa začet od kroglice, ki jo je izstrelila anarhistična roka, olikani svet za hip zastirni nad brezdnom zablude in hudobije, ki ga imenujemo anarhizem. Nekoliko se še peča z morebitnimi vzroki ali političnimi posledicami, potem pa gre evropska javnost mirno naprej svojo navadno pot doznajanja novih prikazni, ki jih dan na dan rodi javno življenje.

Umor avstrijskega prestolonaslednika pa je dogodek, ki zahteva mnogo več nego kratko registriranje. Da se je avstrijska javnost, osobito avstrijsko časopisje raznih jezikov obsežno pečalo ter se še peča s posledicami tega strašnega umora, je samo po sebi umevno. Saj se še v tem trenutku niti ne da določiti, kakšne so politične, gospodarske in morebiti še tudi druge posledice, ki jih je rodil ta umor glede na razmerje naše monarhije do Srbije. In ravno razprava o političnih posledicah sarajevskega umora ni lokalizirana na Avstrijo, temveč je splošno evropska. Posebno v sosedni Nemčiji je predmet vseobčnega zanimanja. Listi raznih strank se pečajo z notranjimi razmerami naše monarhije, osobito se z onimi na jugu naše države. Listi ozkega političnega obzorja, kakor je lastno nemškemu nacionalizmu, kajpada še ostreje nego prej hujšajo proti Jugoslovanom, pred vsem proti Srbom. Drugi časopisi s temeljitejšo izobrazbo posegajo globlje po vzrokih in priporočajo razna sredstva in sanacije naših političnih razmer. V zadnjem času so stopili iz svoje rezerve tudi nemški socialni demokratje.

Socialna demokracija je po svojem bistvu — mednarodna. Oficijelni program nemške socialne demokracije niti ne rabi besede narod in ne navaja nobenih sredstev zoper nasilnosti proti narodnostnim manjšinam. Proletarec, tako slove oficijelni socialdemokratski nauk, je brez zemlje in torej tudi brez ljubezni do zemlje; njegovo načelo je: Ubi bene, ibi patria, kjer mu gre dobro, tam je njegova domovina. Reformistična struja pa se v zadnjem času tudi v tem pogledu loči od stare radikalne, da bolj upošteva narodnostno načelo. Glasilo te struje, v Berlinu izhajajoče „Sozialistische Monatshefte“, razpravlja v svoji zadnji številki pod zanimivim naslovom: „Serbia irredenta“ o velikosrbskem problemu, kojega žrtev je postal plemeniti avstrijski prestolonaslednik Franc Ferdinand.

Člankar — Ludwig Quessel — označuje srbski iredentizem kot grozečo pošast, ki je vzplavala na obzorje časa ter zahteva za sebe vse avstrijske pokrajine s srbskim, hrvatskim in slavonskim — pisatelj najbrž meni: s slovenskim — prebivalstvom in bi tako rada od podonavske monarhije odtrgala 7% milijona prebivalcev ter jih združila s Srbijo. Na razvalinah habsburškega cesarstva naj bi se dvignila velika srbska država, ki bi naj s pomočjo Rusije bila prva moč na Balkanu. Kar se dostaje narodnostne strani, se nemški socialni demokrat izjavlja za to, da je prebivalstvo Bosne, Hercegovine, Hrvatske, Slavonije, Dalmacije in celo tudi Kranjske — na druge slovenske pokrajine je pozabil — srbsko-hrvatskega plemena. Dijalektične, verske in kulturelne razlike obstojajo, pa niso tako velike, da bi bile trajen ločilen element. Ne da se zanikati, tako povdarjajo „Sozialistische Monatshefte“, da ima srbsko-hrvatsko prebivalstvo Avstrije pravico do narodne samostojnosti. Odločujoče pa je vprašanje, ali se narodna samostojnost avstrijskih Srbov — kajpada tudi Hrvatov, o katerih pa člankar ne govori toliko — da doseči le z združitvijo s Srbijo. „Sozialistische Monatshefte“ nadaljujejo dobesedno:

„Po mojem mnenju se mora vprašanje zanikati. Narodnostno vprašanje srbskih Avstrijcev se lahko reši ne samo potom iredentizma, ampak tudi v okvirju cesarstva, potom trializma, to se pravi, z razdelitvijo moči med tri enako močne dele v državi. Ako bi se srbska (pravilno: jugoslovanska) tretjina napravila enakopravno z drugima dvema deloma v cesarstvu, potem bi lahko tudi v stari državni zvezi živela svoje samostojno narodno življenje. Vdejsvitev narodnostne ideje v tem smislu, da se združijo privrženci vsakega posameznega naroda v svojo državno enoto, je v Evropi sedaj še nemogoča. Nemogoče torej to ni samo za Srbe, ampak tudi za skoro vse druge velike narode. Spomnimo se tukaj samo na to, da eksistira nemška zemlja ne samo v Nemčiji, ampak tudi v Avstriji, Rusiji in Švici.

Kar more vsak narod zahtevati in socialna demokracija za upravičeno pripoznati, je narodnostna osamosvojitev v okvirju starih, historičnih državnih zvez. Znano je, da je sklenil Franc Ferdinand, ki je padel kot žrtev srbskih iredentistov, pripeljati do zmage trialistično idejo. Sarajevska tragedija je bila nekaj boj med trializmom in iredentizmom. S prestolonaslednikom so hoteli pobiti na tla trialistično idejo.

Nasprotniki trializma mnogokrat niso mogli še razumeti, zakaj je Franc Ferdinand leta 1908 delal za aneksijo Bosne in Hercegovine, ko se na resničnih odnošajih v obeh provinciah vendar ni nič spremenilo in je na drugi strani Avstro-Ogrska se od-povedala pravicam, ki jih je po berlinski pogodbi imela v sandžaku Novibazar. V resnici, če pomislimo, da se je mogla še le svečana meseca leta 1909

z velikimi denarnimi žrtvami skleniti pogodba s Turčijo, v kateri je sultan pripoznal aneksijo, se vprašamo, čemu pa so bili prav ta vsi napor? Ne bomo se motili, ako smatramo turško-avstrijsko pogodbo iz leta 1909 za prvi korak do rešitve srbskega vprašanja v smislu trializma. S končno aneksijo Bosne in Hercegovine je bil ustvarjen državno-pravni okvir za uresničenje trialistične ideje. Odtod grozno razburjenje v Srbiji, odtod rožljanje orožja v Belgradu, odtod vihar v Rusiji.

Vprašanje, ki se nehotе vsiljuje vsakemu politiku, je: Je li res trializem z nadvojvodo Francem Ferdinandom pokopan?

Socialdemokratsko časopisje je imenovalo nadvojvodo Franca Ferdinanda „nepomembnega človeka.“ O tem se ni pripraviti. Naj bo pomemben ali pa nepomemben, eno je Franc Ferdinand jasno spoznal in se po tem ravnal, namreč, da je iredentistični ideji le s trialistično mogoče priti v okom. O njegovi politični bistroumnosti svedoči to, da je prišel do spoznanja, da se narodnostna misel pri avstrijskih Srbih ne da več zatreti. In res, ako ne dobi srbska narodnostna ideja več prostora v okvirju cesarstva, ga bo prej ali slej razbila. Da bi morala imeti razrušitev donavske monarhije po srbskem iredentizmu strašne katastrofalne posledice za vso Evropo, je spoznalo tudi socialdemokratsko časopisje. Med tem se pa misli, da se bo mogel vihar udušiti, ko se propagira za zvezo med Nemčijo in Francijo. Pri tem se pozablja, kako globoko je padla republika s tem, da je dala 18 milijard v kremlje ruskega medveda. Upanje, da bi bilo mogoče ločiti francoski imperializem od Rusije, se mi zdi ravno iz ekonomično-historičnih vzrokov precej slabo. Ako pa nima zasedanje evropskega miru s francosko-nemško-angleško zvezo, ki jo propagira en del socialdemokratskega strankarskega časopisja, nobenega upanja vdejsvitve, potem imamo mi največ interesa na tem, da srbsko-hrvatsko ozemlje Avstrije ne ostane Serbia irredenta. Duh trializma ne sme počivati z nadvojvodo Francem Ferdinandom v grobu. Narodnostna osamosvojitev srbske (to je: srbske-hrvatske-slovenske) državne tretjine se mora izvršiti v okvirju donavske monarhije, ako se hoče obvarovati Evropa težkih prevratov, kojih posledice bi bile, za našo kulturo nedogledne. Delati v tem smislu, iskati državno-pravno pot, ki pelje k trializmu, bi bila lepa naloga za socialno demokracijo. Pred vsem pa se ne sme pozabiti, da je srbski iredentizem sedaj največja nevarnost za evropski mir.“

Politični pregled.

Priprave za delegacije.

Precejšnjo pozornost je vzbudilo dejstvo, da se je zadnji skupni ministrski svet, o čemur smo že kratko poročali, kljub aktuelni, resni situaciji, ki je nastala radi sarajevskega zločina in kljub še daleč oddaljeni prihodnji delegacijski kampanji, že pečal s skupnim budgetom za 1915—1916. Specijelno se je dala šefom vojne uprave priložnost, določiti za armadne in mornariške preliminarije vodilna načela. Ta načela se že v podrobnostih izdelujejo v kompetentnih budgetnih odsekih. Resnično, z največjim zanimanjem lahko gledamo nasproti prihodnjemu vojnemu budgetu; kajti vseboval bo, če se obe vladi popolnoma zedinite, kar se bo tudi gotovo zgodilo, važne spremembe, ki jih bo vsa armada, na kopnem in na morju, kakor tudi vse prebivalstvo s pritrjevanjem pozdravilo. Vprašanje izboljšanja plač pri vojaštvu mora priti v razpravo in se mora definitivno rešiti. Pred vsem bo prišla sedaj regulacija oficirskih plač, ta tako nujna vojaška sanacijska akcija, v odločilni štadij. Častnik mora biti in bo konečno tudi prebravljen na tak gospodarski nivo, ki mu bode tudi brez privatnih sredstev omogočil stanu primer no življenje. Kako bo to vplivalo na povzdigo duha, stanovske vneme in službene gorečnosti, ni treba posebej povdarjati. Kajpada vsa upanja se še ne bodo tako kmalu izpolnila; kajti računati se mora na razne utemeljene pomisleke, ki jih imata oba finančna ministra. Ko bodo vsi ti proračuni rešeni v vojnem ministrstvu in v mornariškem oddelku, se bo zopet pečal skupni ministrski svet v navzočnosti obeh finančnih ministrov s tem važnim vprašanjem, da se določijo definitivne večje postavke za prihodnji skupni budget.

Nova odredba s § 14.

Listi poročajo, da se namerava avgusta meseca s pomočjo § 14 izdati odredba, ki bo odpravila delavske knjižice. Na mesto teh pa naj bi se vpeljele delavske legitimacije, katere naj bi imel shranjene podjetnik samo od onih delavcev, ki še niso stari 23 let. Istotako naj bi se samo pri takih delavcih stavila v legitimacije potrdila o delavni dobi in kvalifikaciji. Pri onih pa, ki so že prekoračili 24. leto, pa vse to odpada. Ta načrt se je poslal trgovskim in obrtnim zbornicam v hitro odobrenje in bo objavljen potem § 14.

Deputacija bosanskih Srbov pri vitezu pl. Bilinskem.

Skupni finančni minister vitez pl. Bilinski je dne 21. t. m. sprejel v Ischlu deputacijo bosanskih Srbov kot zastopnikov srbske narodne stranke v bosanskem saboru. Deputacija je prišla, da izreče ministru zahvalo, ker se je odločil, da noče zapustiti svojih dosežanjih političnih smeri v Bosni in Herce-

govini. Deputacija je dala ministru zagotovilo, da bo srbska narodna stranka tudi v bodoče pod vsemi okoliščinami vstrajala pri svojem načrtu pozitivnega, monarhijske in dinastijske udanega delovanja za blagor Bosne in Hercegovine. Minister vitez pl. Bilinski se je zahvalil deputaciji za njen prihod v Ischl ter je podal izjavo, da ima politični sistem v Bosni, ki združuje k skupnemu delu vsa tri veroizpovedanja v saboru, izvor v njegovem prepričanju. Minister je s priznanjem povdarjal dosedanje pozitivno delo narodne stranke srbske v bosanskem saboru ter izrazil upanje, da bo dokazalo srbsko prebivalstvo Bosne in Hercegovine vselej, tudi v hudih časih, svojo udanost do dinastije in monarhije ter ljubezen za deželo z mirnim, treznim in patrijotičnim postopanjem. Ko bo doprinešen ta dokaz, ne bo nikomur prišlo na misel, da bi se vladalo proti Srbom. Z globokim obžalovanjem je moral minister izvedeti, da je, žal, zašel del srbske mladine v Bosni in Hercegovini, zapeljan po brezvestnih agitatorjih, na kriva pota. A lojalno srbsko prebivalstvo mora dokazati svojo politično zrelost na ta način, da vpliva z vso silo vzgojevalno na mladinski naraščaj, tako da bo vedno udan dinastiji in monarhiji.

Srbi pri grofu Stürgkhu.

Iz Ischla se je podalaj deputacija bosanskih Srbov, obstoječa iz podpredsednika bosanskega sabora dr. Dimovića in poslancev dr. Joikića in dr. Vašiča, dne 22. t. m. popoldne k grofu Stürgkhu. V pogovoru, ki je trajal skoro eno uro, so bosanski odposlanci naslikali položaj in težko stališče Srbov v Bosni, ki je nastalo po dogodkih dne 28. junija t. l. Zagotovili so ministrskega predsednika, da so bosanski Srbi skozinskoz patrijotičnega mišljenja in zvesto udani monarhiji in dinastiji. Zahvalili so se ministrskemu predsedniku in ga prosili, da ohrani avstrijska vladna Bosni in Hercegovini svojo naklonjenost. — Ministrski predsednik grof Stürgkh je odgovoril v daljšem govoru na to izjavo in dejal, da je avstrijska vladna vedno skrbela za Bosno ter tudi odobravalna ono politiko, ki enakomerno vpoštevava vse tri konfesije. Potrebno bo tudi, da nastopi v Bosni zopet mir in da Srbi ne dajo nobene prilike za kak dvom o svoji lojalnosti in zvestobi do cesarja in države. Konečno je izpregovoril grof Stürgkh še nekaj besed o odnošajih v deželi in dejal, da je žalibog vpeljana preiskava pokazala, da je mladina in nekaj inteligentnih krogov vedelo o komplotu v Sarajevu, oziroma, da so s tem kompromitirani. Državi nevarni elementi se morajo iztrebiti, da se bo mogla na čistih tleh razvijati prejšnja politika v starih smereh. Zasedovati moramo vzroke tega zla in ne se samo pečati z njegovimi simptomi, ako hočemo doseči radikalno sanacijo.

Bolgarija naroča v Avstriji topove.

Bolgarska vladna je naročila pri avstrijski tvrdki Skoda veliko število topov. V bližnjih dneh se poda bolgarska vojaška komisija k tvrdki Skoda, da prevzame 80.000 vojaških pušk za bolgarsko armado. Topove in vojaške puške bodo spravili že v bližnjih dneh v Bolgarijo.

Kako je v Albaniji?

Zastopniki velevladi so izjavili dne 21. t. m. vstaškim poglavarjem, da so pripravljene, pogajati se. Vstaši so jim nato odgovorili, da se jim srčno zahvaljujejo, da se je ugodilo njihovim željam glede pogajanj. Poleg zahvale pa so še izjavili vstaši, da jim na noben način ni moči priti tozadevno na kako vojno ladijo, ali celo v Drač, ker hočejo kot zastopniki albanskega ljudstva se pogajati samo v njegovi sredi. V svojem dolgem odgovoru zatrjujejo svojo popolno uklanost napram zastopnikom slavnih velevladi in trdijo, norčujoč se, da je dovolj preskrbljeno za kavo in da se bodo poslaniki v njih sredini čutili popolnoma varne.

Dne 21. t. m. je prišlo v Drač 300 Malisorov, hodili so po mestu in prirejali knezu ovacije. Nasprotno se je pa lepo število družin, osobito grških trgovcev, iz Drača izselilo. Še isti dan je dospelo v Drač tudi 240 rumenskih prostovoljcev z več častniki. Potrjuje se nadalje vest, da je vladi zvesto prebivalstvo dne 21. t. m. prepodilo vstaše iz Berat. V boju, ki se je vnel, imajo baje vladni vojaki 12 mrtvih in 36 ranjenih. Kar se tiče kneza Viljema, se poroča, da so se ga velesile vendar le usmilile ter mu dale 500.000 frankov predujema na prihodnji, v avgustu zapadli obrok albanskega posojila. Berlinški listi pa vedo tozadevno poročati, da bo dobila Albanija za najnujnejše potrebe od Avstrije in Italije več milijonov, s čimur se pa stališče Evrope napram knezu ne bo spremenilo.

Zadnja poročila, ki prihajajo iz Drača, trdijo, da so vstaši v svojem odgovoru, ki so ga izročili dne 23. t. m. zastopnikom velevladi, izjavili, da žele v Draču spremembo vladnega sistema. Ako se ta-le želja ne bi uvaževala, ne bodo štedili niti s krvoprelitjem.

Poincare na obisku v Petrogradu.

Države trojnega sporazuma delajo medsebojne obiske. Povod temu je vprašanje, ali se bo trojni sporazum dal izpremeniti v tesnejšo zvezo ali ne. In ravno s tem zveznim vprašanjem ima opraviti tudi najnovejši obisk, namreč obisk predsednika francoske republike v Petrogradu. Dospel je Poincare v Kronstadt v ponedeljek, dne 20. t. m., ob 3. uri pop.

Pazite na otroke!

na krovu ladije „France.“ Naproti mu je prišel car Nikolaj s carsko jahto „Aleksandra“, ga sprejel k sebi in ga odpeljal v Petrograd. Zvečer se je vršil v veliki palači galačiner in med napitnicami se je povdarjalo pristržno prijateljstvo, neomajna zvestoba in miroljubnost obeh aliiranih držav, Rusije in pa Francije.

Obisk Poincareja v Petrogradu bo obnovil slovesno pred 20 leti sklenjeno zvezo med Rusijo in Francijo. In zakaj to? Pač samo za to, ker sta navezani ena na drugo; ena je bogata na svoji oboženi moči, vojaštvu, druga pa ima v izobilju denarja, brez katerega tudi mogočna Rusija z vsem milijanskim vojaštvom ne more shajati.

Nemiri na Portugalskem.

Na Portugalskem se bližajo volitve v državni zbor, ki že kažejo svoje prehodne pojave. Kakor je bilo pričakovati, je že prišlo do ostrih spopadov med pristaši različnih strank. V Lizboni so imeli demokrate, to se pravi, zastopniki radikalnega revolucionizma, pred kratkim neko zborovanje. Tu so hudo napadali vladno, češ, da gre preveč na roko strankam desnice in osobito še katoličanom (?!). Prišlo je do vročega spopada med pristaši evolucionistov, ki so zastopali zmernejšo politiko, toda niso nič manj kot katoličani. V tem prepiru sta že igrala samokres in nož veliko vlogo. Precejšnje število ljudi je bilo ranjenih in le s težavo se je posrečilo republikanski gardi, da je stranki ločila narazen. Na večer, dne 13. t. m., je prišlo pa že zopet do novih spoprijemov istotam.

V Oportu, kjer je hotel vodja evolucionistov, Almeida, imeti nek govor, je prišlo ravno tako do burnih prizorov. Ob 2. uri zjutraj je vdrla tolpa fanatičnih karbonarjev v poslopje katoliško-konservativnega lista „Libertad“, uničila vso opremo in po metala arhiv časopisa in njegovo biblioteko skozi okno.

Dne 14. t. m. se je pečal izvanreden ministrski svet s temi dogodki in s sredstvi, kako ohraniti red in mir. Ko je došel voditelj evolucionistov iz Oporta v Lizbono, so se nemiri ponovili, kjer je bilo zopet resno ranjenih več oseb. V vsakim dnem, ki bliža nove volitve, se postružejo strankarski boji in terorizem.

Kako kritičen je položaj na Portugalskem in osobito še v glavnem mestu Lizboni, kaže dejstvo, da se zbira v arsenalu vse streljivo lizbonske garnizije. Čete 2. artilerijskega polka so poskusile v vojašnici vprizoriti vstajo, ki se je pa dala še v pravem času udušiti. Večina trgovin je zaprtih, ker se pričakuje izbruh večjih nemirnov.

Moč jakobincev stoji na zelo šibkih nogah; konec sedanjega režima ne bo prinesel nič boljšega, nasprotno, „demokrati“ in karbonarji, ki so s sedanjjo „zmerno“ vlado skrajno nezadovoljni, bodo še hujše gospodarili, kakor njih predniki. — Portugalska stoji, kakor vidimo, pred novimi, hudimi časi. Nesrečna deželica, kam jo je zapeljalo — svobodomiselstvo!

Stavka v Petrogradu.

Med tem, ko se v Petrogradu vrše slavnosti povodom obiska Poincareja, stavka na stotisoče delavcev. Prišlo je do spopadov s policijo. Orožništvo patrolira po ulicah. Nacionalistični listi pravijo, da je bila stavka naročena iz Nemčije, da motijo slavnosti.

Zenitovanjski projekt.

Iz londonskih dvornih krogov prihaja vest, da obstoja projekt poroke med princem Wels in najstarejšo hčerko grške/kraljevske dvojice princezinjo Heleno. Princ je star 20, princezinja 18 let. Baje je bivanje grške kraljice-matere Olge v Londonu s tem projektom v zvezi.

Bolgarsko posojilo.

Pretečeni teden je prišla v bolgarskem sobranju na dnevni red predloga o državnem posojilu. Gre se za 500 milijonsko posojilo, ki naj bi se izplačalo v dveh delih po 250 milijonov frankov proti 5% obrestim. Boj, ki se je bil in se še bje pro in kontra temu posojilu i v sobranju i v časopisju, prekaša na srditosti vse dosedanje parlamentarne in izvenparlamentarne boje v Bolgariji. Posojilo naj se najame v Berlinu! — Posojilo naj da Pariz! to sta devizi dveh nasprotujočih si parlamentarnih strank. Stvar je prišla tako daleč, da se je zapletel v boj celo zastopnik Rusije, Savinski, ko je z nekim komuniquejem v časopisju nastopil javno za pariško posojilo, kar mu je seveda vladno časopisje — hudo zamerilo. Tako piše nek list pod naslovom: Je li Bolgarija Buchara? na naslov Savinskega med drugim sledeče: Ako nastopa gospod Savinski kot zastopnik francoskih bank, potem preneha biti zastopnik Rusije. . . . Bolgarska vlada dela na svojo odgovornost. Njene ukrepe more samo bolgarski parlament odobriti ali zavreči. Mi smo že zdavnej nehali misliti na to, da bi bilo mogoče, da bi se povrnil tisti časi, ko so ruski pooblašeni ministri v Zofiji menili, da morajo voditi notranjo kakor tudi zunanjo politiko bolgarsko in ko so se brez velikih ceremonij vmešavali v naše notranje strankarske boje. Nočemo se nič več spominjati časov, ko je bil prvi bolgarski knez na „Ordre du Czar“ spoden in u-

stava suspendirana. To so bili žalostni časi za Bolgarijo! Bog ne daj, da bi se kedaj povrnil!

V tem tonu piše vse vladno časopisje. Opozicijski listi brez razlike barv pa vidijo v berlinskem posojilu nekako podrejenost Bolgarije gotovim državam trozveze. Najbolj se pritožujejo čez koncesijo za izkoriščanje premogovnika v Perniku (tretja postaja južno-zahodno od Zofije, na progi Zofija — Küstendil), katerega hočejo nemške banke na večne čase izkoriščati. Na ta način, pravijo, da se hoče Bolgarijo spraviti, kar se tiče posojil in koncesij, na nivo Turčije in Perzije: S tem, namreč berlinskim posojilom, bi se pojavili v lastni hiši novi, tuji gospodari in bi ustanovili takorekoč državo v državi! V očigled temu položaju so se zedinile vse opozicijske stranke in bodo bile v sobranju odločen boj proti najetju posojila pri nemških bankah. Debate, ki se vrše o tem vprašanju, spadajo brez dvoma med najbolj vroče in najdaljše, kar jih je še kedaj slišala bolgarska zbornica. Izid pa se da že naprej določiti: Ako se ne pripeti nič izvanrednega, bo obila vlada za posojilno pogodbo majoriteto, čeprav z bolj majhnim številom glasov, in tako bo rešena ta zadeva. Razburjeni duhovi v opozicijskih vrstah se pa tudi potem še ne bodo pomirili; kajti gre za življenjsko vprašanje Bolgarije, in taka stvar se še lahko vsak čas uporablja in pretirava, kakor pač to potrebuje ena ali druga stranka za svoje namene. Pod takimi odnosi si je pač težko predstavljati miren razvoj bolgarske dežele v bodočnosti.

Gnile razmere na Francoskem.

V ponedeljek se je pričela, kakor smo poročali, pred pariško poroto zanimiva obravnava proti soprogu bivšega finančnega ministra Caillauxa, ki je, kakor je našim bralcem še znano, ustrelila urednika lista „Figaro“ Calmetteja, ker je ta preganjal v listu njenega soproga. Gospa Caillaux je obtožena umora. Razpravna dvorana je vedno nabito polna, in posebno številno so zastopani žurnalisti, odvetniki in sodniki. Proti pričakovanju je navzočih jako malo — žensk. Prihod obtoženke, ki je oblečena v žalni črni obleki, je povzročil v dvorani veliko pozornost. Obtoženka je stopila samozavestna, z zmerjenimi koraki pred svoje sodnike in je odgovarjala na prva vprašanja mirno in s tihim glasom. Stojte je poslušala svojo obtožnico, ki jo dolži umora. Nato je pripovedovala jasno in razločno v lepem govoru, koliko sta trpela njena rodbinska sreča in njen družabni ugled vsled preganjanja Calmetteja. Ko je bilo objavljeno prvo zasebno pismo s podpisom „Dein Jo“, je bila silno razburjena, ker je bila uverjena, da bodo sledila temu pismu tudi njena zasebna pisma. Tudi njen soprog je bil trdno prepričan, da slede še druga pisma, ki imajo zasebno in politično vsebino. Ko je zvedel njen soprog od sodnega predsednika Monierja, da je nemogoče ustaviti sodnim potem preganjanje Calmetteja, je izjavil, da se bo osebno in dejansko maščeval. Ona je storila sklep, da maščuje sama svojega moža, ki je toliko trpel, toda omarovala je do zadnjega trenutka streljati na svojega sovražnika, ki je grozil uničiti njeno srečo. Jokaje je povdarjala, da ni nikdar imela namena usmrtiti Calmetteja.

Dne 22. t. m. je bil zaslišan soprog morilke, bivši francoski ministrski predsednik Caillaux, ki je govoril kakor v parlamentu. Zavračal je napade, ki jih je pisal „Figaro“ in se skušal oprati in pokazati v sijaju največjega patrijota. V svojo obrambo je napadal časopis „Figaro“ in dejal, da ga je obdolžil nemški državni zbor, da je dobil od Kruppa denar. Na pomoč je tudi poklical ogrski državni zbor, češ, da se je dvignila tam tožba zoper „Figaro“, da je dobil od ogrske vlade 12.000 frankov in tem obtožbam da se ni ugovarjalo. Ravnatelj lista „Figaro“ je te obdolžitve odločno zavrnil.

Koncem seje je prišlo med Caillauxovim zgovornikom Laborijem in državnim pravdnikom in med zastopnikom privatnih udeležnikov do hudega incidenta. Labori je zahteval, naj se da izjava o tem, so li oni, po smrti Calmetta predsedniku izročeni diplomatični dokumenti pravi in na kak način da ranijo patrijotizem in čast Caillauxa. Izjavil je, da ne bo plediral, ako mu generalni prokurator ne da zahtevanih izjav. Generalni državni pravdnik je podal izjavo, da takozvani zeleni tajni dokument ne eksistira in da sta torej čast in patrijotizem Caillauxa nedotaknjena.

Koncem seje je prišlo v sodni dvorani, ki je, kakor gori omenjeno, polna občinstva raznih slojev, med pristaši tako kruto in po nedolžnem umorjenega urednika Calmetteja in med privrženci framazonskega svobodomisleca Caillauxa in njegove soproge-morilke do burnih prizorov.

Raznoterosti.

Duhovniške vesti. Č. g. Matjaž Zemljč, dosedaj župnik v Zg. Sv. Kungoti, bo dne 30. t. m. inštaliran za župnika Sv. Tomaža pri Ormožu. — Nevarno je obolel č. g. Anton Merkuš, župnik v Žetalah. Priporoča se v pobožno molitev!

Iz poštnih službe. Poštni oficijal v Mariboru Avgust Hofmann je imenovan za poštne kontrolorja. — Višji poštni upravitelj v Celovcu Alojzij Kolitsch je imenovan za poštnega ravnatelja istotam.

Frančiškan -- novomašnik. Frančiškan! o. Engelbert Klasinc bo imel v nedeljo, dne 26. julija, v Cirkoveah pri Pragarskem novo sv. mašo.

Slovenske sodnike opozarjamo, da takoj prosijo za po rajnem g. Kermeku prazno deželnosodno mesto, sicer bo Pitreich oddal mesto pod roko kakemu Nemeu, kakor je zadnjič prišlo dr. Janežičevo mesto v Torgglerjeve roke.

Nekaj za naše Nemce. Iz Bamberga na Bavarskem nam piše prijatelj: Tukaj se je obhajala 19. t. m. velika pevska slavnost. Celo mesto je v zastavah. In čeravno jih je na stotine razobešenih, nisem mogel opaziti nikjer ni ene, reci: niti ene — frankfurtarice v celnem mestu, dasiravno sem nalašč pazil nanje. In pri nas . . . Da, res zopet lep dokaz, kam da plovemo . . .

Rensko-donavska zveza. „Tagespošti“ z dne 20. julija se poroča iz Kassela, da se v kratkem že ustanovi novo nemško obrambno društvo, takozvani „Rhein-Donau-Bund.“ Njegov edini namen bo, med narodi srednje in severne Evrope, ki nočejo pasti pod vlado panslavizma, zbuditi spoznanje interesne skupnosti. „Tagespošta“ tudi malo poagitira zanj, naj pristopijo k njemu vsi, ki hočejo Srednji Evropi zasigurati „Freiheit und Frieden.“ Zopet eno društvo, ki bo, kakor vidimo, z vsem sovraštvom nastopalo proti Slovanom in bilo boj tudi proti sv. veri. A ne vstrašimo se boja, če bo treba tudi mi; kajti prepričani bodimo, da taka rensko-donavska zveza nikdar svojega cilja doseči ne more.

Junaški čin našega poslanca Franca Pišek. Pretečeni torek, dne 21. t. m., zjutraj ob 2. uri, je patroliral orožnik stražmojster Planinc po Orehovi vasi. Naenkrat zapazi, da je hiša Antona Šmirmaula, v kateri je stanovala Marija Potočnik z dvema malima otrokoma, začela goreti. Takoj je poklical sosede, hitel na kraj nesreče in začel reševati. Ko je hotela Marija Potočnik rešiti še nekaj reči, jo je naenkrat zadela goreča plast slamnate strehe, ki je padla na tla. Vnela se ji je obleka in revica bi bila lahko živa zgorela, da ji ni prišel na pomoč g. Planinc. Ko jo je pa vlekel izpod ognja, se je vsul tudi na njega drugi del goreče strehe, tako, da sta padla oba, rešitelj in ponesrečenka, nezavestna na tla. V tem hipu in ne meneč se za varnost svojega življenja, priskoči župan in poslanec Pišek ter potegne oba iz srede ognja. Ponesrečenima je dal okrepčila ter ju spravil zopet k zavesti. Vsi trije so dobili znatne opekline. Gospod poslanec in župan je odredil, da so odpeljali hudo ranjeno Marijo Potočnik v bolnišnico, stražmojster Planinc pa si je moral tudi takoj poiskati radi hudih opeklin zdravniške pomoči v Mariboru. Gospodu poslancu Pišek pa gre radi neustrašenega, človekoljubnega in smrtnonevarnega rešilnega dela vse priznanje. Kako je nastal požar, se še ni moglo dognati. Hiša je bila zavarovana le za svoto 1200 K. Na mestu nesreče sta bili takoj tamošnja požarna bramba pod poveljstvom svojega stotnika g. Franca Primca, kakor tudi ona iz Rač. To je letos že drugi požar v Orehovi vasi. — Poslancu g. Pišek k vrlému činu iskreno čestitamo!

Pohvaljena orožnika. Orožniški postajevođa stražmojster Franc Inkret in stražmojster Ivan Čížek v Braslovčah sta prejela javno pohvalo od štajerskega deželnega orožniškega poveljstva, ker sta povodom izbruha nekega požara zabranila s svojim kreplim nastopom večjo nesrečo.

Evharistični svetovni kongres v Lurdu. Ta teden se vrši v Lurdu velikanski mednarodni evharistični kongres. Začel se je v torek, dne 21. t. m. Sekcije vseh narodov sveta so imele svoja zborovanja včeraj v četrtek, dne 23. t. m. Danes v petek se vrši splošno zborovanje in popoldne procesija z Najsvetejšim. V soboto so duhovniška zborovanja; poročila, govori in diskusije se vrše v latinskem jeziku. V nedeljo, dne 26. t. m., je pontifikalna sveta maša kardinalnega legata Granito di Belmonte v lurski votlini; popoldne pa se vrši slavnostna sklepna procesija.

Tabor Sv. vojske na Brezjah na Gorenjskem dne 19. in dne 20. t. m. se je sijajno obnesel. Zbralo se je okrog 2000 ljudi iz vseh slovenskih in hrvaških dežel; celo iz daljne Hercegovine so prišli. Bila je to izredna manifestacija najrazličnejših stanov za odločni boj proti alkoholu. V nedeljo popoldne se je pričel tabor s pridigo v cerkvi (svetnik č. g. Kalan). Potem je bilo zborovanje pod milim nebom. Govorili so: ces. svetnik in ravnatelj kmetijske družbe G. Pirc, c. in kr. vojni kurat monsignor Kozak iz Celovca, dr. Ude iz Gradca, gđč. A. Stupca iz Maribora, dijak Stabej, gospa Kat. Kirn in dva vrla zastopnika kmečkega ljudstva. Ljudstvo je poslušalo izvajanja z napeto pozornostjo. V mraku je bil slovesni obhod z lučicami, godbo in s streljanjem. Vmes se je pela abstinenčna himna, pred cerkvijo slednjič cesarska pesem in „Lepa naša domovina“, v cerkvi pa je bil zaključek s celo vrsto Marijinih pesmi. Vse je bilo zadovoljno in navdušeno. V ponedeljek zjutraj je bila ob ½6. uri slovesna zadušnica za pokojnega prestolonaslednika in njegovo soprogo, ob 7. uri cerkveni govor č. g. Ulbinga iz Koroškega in zatem nadaljevanje tabora pod milim nebom. Najprej se je vršil občni zbor Svete vojske s poročili posameznih podzvez. Govorili so še č. g. o. Avguštin iz Reke, zdravnik dr. Serjun iz Primorskega, vojaški zdravnik iz Tolmina, nadučitelj Grad iz Košane, maturant Lašič iz Mostara, zastopnica tržaških Slovenk, zastopnik Orlov Kovačič

Požari se pojavljajo!

in drugi. Po končanem taboru so bila ločena stano-
vska posvetovanja duhovnikov, učiteljev in dijakov.
Se le po 12. uri je bilo delo končano. Vsi smo se
razšli z zavestjo, da pomeni tabor na Brezjah važen
korak naprej v našem svetem stremljenju za rešitev
ljudstva iz spon demona alkohola. (Natančneje poro-
čilo objavi „Zlata doba.“)

Na primicijah in gostijah se spominjajte Slo-
venske Straže!

Protialkoholna knjižnica. Mariborsko protial-
koholno društvo je že lani izdalo drobno knjižico:
„Alkohol in mladina“, ki je v nekaterih mesecih vsa
pošla. Ker so še vedno dohajala naročila, se je pri-
redila druga izdaja, ki je nekoliko pomnožena in pa
predelana. Podaja najpotrebnejše reči, ki bi jih naj
vsak mladi človek vedel o alkoholu in jih pojasnjuje
z mišnimi vzgledi. Cena knjižice, ki obsega 6 strani,
je 6 vin., po pošti 9 vin. Kdor naroči skupaj 100 iz-
vodov, jih dobi za 5 K. Knjižica je kaj primerna za
mladino, ki izstopa iz šole. Alkohol je navadno tisti
krivi prijatelj, ki mladega človeka spravi v pogubo,
naj bi si torej vsak mladenič in mladenka nesla na
pot v življenje nauke, ki jih podaja ta knjižica. Tu-
di drugi zvezek protialkoholne knjižnice „Žganje“ je
izšel ravnokar v drugi, tudi nekoliko pomnoženi iz-
daji; cena pa je ostala ista, namreč 10 vin. komad,
po pošti 13 vin., 100 komadov skupaj 9 K. V alko-
holnem vprašanju sta zlasti dve točki zelo važni: da
se mladina obvaruje kuge alkoholizma in da se za-
tre nesrečno žganjepitje. V ta namen ste ravno ti
dve knjižici izvrsten pripomoček. Želimo, da se tudi
druga izdaja obeh knjižic tako hitro razpeča, kakor
prva. Spravite ju v vsako slovensko hišo. V krat-
kem izide še tretji zvezek, ki bo razmotrival alko-
holno vprašanje s posebnim ozirom na dušno pastir-
stvo. Tudi temu zvezku bo cena le 10 vin. — Naro-
čila sprejema „Sv. vojska“ in Cirilova tiskarna v
Mariboru.

Avtomobilna zveza Ptuj—Sv. Jurij ob Ščavni-
ci—Ljutomer. Ljubljanskim listom se poroča, da so
se začeli nekateri interesi za avtomobilno zve-
zo Ptuj—Sv. Jurij ob Ščavnici—Ljutomer. Ob tej le-
progi leže mnogi lepi in bogati kraji, ki so zdaj či-
sto ločeni od vsakega prometa. Do železnice je mno-
gokrat po več ur. Dolžnost bi bila občin, okrajnih
zastopov in države, da bi tako podjetje, ako se usta-
novi, podpirali.

Občni zbor Zveze slovenskih prostovoljnih ga-
silnih društev za Spodnje-Stajersko ima svoj letošnji
redni občni zbor v Mozirju v nedeljo, dne 9. avgus-
ta, ob 10. uri dopoldne, povodom 25letnice mozir-
skega prostovoljnega gasilnega društva ter vabi vsa
tovariška društva, da se udeležijo tega jubileja; žu-
pnim načelništvom pa se naroča, da izvolijo gasils-
ke župe pravočasno odposlance k tej skupščini. Pri
tej priliki bodo odlikovani štiri gasilci ondotnega
prostovoljnega gasilnega društva s častno kolajno za
25letno delovanje.

Svetovni mirovni kongres na Dunaju. V dneh
od 15. do 19. septembra se bo vršil na Dunaju 21.
svetovni mirovni kongres, kjer se bodo sešli najzna-
menitejši prištasi pacifistične misli iz vseh delov
sveta. Mirovne družbe vseh dežel, ne samo iz Evro-
pe, ampak tudi iz Azije, Afrike, Amerike in Avstra-
lije bodo odposlale svoje zastopnike na Dunaj. Prvi
mirovni kongres se je vršil leta 1889, torej pred 25
leti, v Parizu. Vlada in dunajsko mesto sta zasto-
pana v častnem komiteju. V dvorani poslanske zbor-
nice se bo dne 15. septembra ob 10. uri dopoldne,
kongres slavnostno otvoril. Plenarne seje se bodo vr-
šile vsak dan dopoldne. Dne 17. septembra se bode
pa v Beethovenovi dvorani prvič vprizoril film „Proč
z orožjem“, ki je sestavljen po romanu znane pisat-
eljice Berte Sutner.

Dvorni svetnik dr. Karol pl. Czyhlarz. V
noči dne 22. t. m. je na Dunaju umrl znani jurist
dr. Karol pl. Czyhlarz, star 81 let. Z njim izgubi
vseučilišče enega najpopularnejših svojih profesor-
jev. Rojen je bil leta 1833 v Lobosicah na Češkem,
gimnazijo je absolviral v Litmericah, vseučilišče pa
v Prazi in v Berlinu. Leta 1892 je postal redni
profesor rimskega prava na Dunaju.

Grozna nesreča v solnograškem rudniku. Iz
Böcksteina na Solnograškem poročajo, da so se v
tamošnjem zlatokopu vneli plini, vsled česar je na-
stala grozna eksplozija, ki je zahtevala 9 človeških
žrtev.

Ignacijeva slovesnost v spomin stoletnice, ož-
kar je papež Pij VII. zopet uvedel leta 1814 slavni
jezuitski red, se vrši na Ignacijevu nedeljo, dne 2.
avgusta 1914, pri Sv. Ignaciju na Rotenbergu, ki je
edina sv. Ignaciju Lojolskemu posvečena cerkev v
naši lavantinski škofiji. Ob tej priliki prirede naše
podravske Dekliške Zveze ob koroški železnici skup-
no romanje k Sv. Ignaciju.

Pravo zavarovanje. Pri vseh požarnih nesre-
čah opazamo, da je Vzajemna zavarovalnica v Ljub-
ljani prvi in najpravičnejši zavod te vrste. Pristo-
pajte in delujte po naši zeleni Stajerski vsi na to,
da se zavarujejo tudi ostali, ki še niso zavarovani,
pri našem edinem slovenskem zavodu. — Vsa pojas-
nila dobite pri ravnateljstvu v Ljubljani, glavnem
poverjeniku za Spodnje-Stajersko, g. Fr. Pograjcu,
Celje, Glavni trg št. 10, in pri vseh krajevnih po-
verjenikih. Dolžnost vsakega moža je, da podpira
organe tega nam koristnega zavoda.

Hiti, pomagajte si k sreči s takojšnjim naročilom tur-
ške srečke! Zrebanje se vrši za dne 1. avgusta in kdor ne hiti,

zamudi priliko, v srečnem slučaju postati tega dne bogataš s
400.000 franki. — Pojasnila daje in naročila sprejema glasom
danasnjega oglasa za Slovensko Stražo g. Valentin Urbančič,
Ljubljana 4.

Romanje v Lurd. Za dne 19. avgusta določeno romanje
v Lurd se je do danes prijavilo čez 70 udeležencev iz vseh slo-
jev. Romarski odbor naznanja, da se sprejemajo prijave do dne
5. avgusta, vendar je pa v lastnem interesu glede oskrbovanja v
hotelih itd., da se prijavijo kakor hitro mogoče, kar bi tudi ze-
lo olajšalo predpriprave. Kakor že znano, vozi romarski vlak
čez Italijo, južno Francijo, vožnja nazaj pa v dveh oddelkih in
sicer: vožnja A naravnost čez Svico in vožnja B čez Pariz. Cene
za vožnjo so: A I. razred 560 K, II. razred 410 K, III. razred
250 K; B I. razred 590 K, II. razred 445 K, III. razred 280 K.
Pripomni se še, da je pri romanju tje kaj samo ena ponočna vo-
žnja in na povratku tudi samo ena ponočna vožnja. Za odpočit-
ek se bodo mudili romarji v teh-le mestih: Padua, Milan, Nica,
Marzell, povsod pol dneva, Lurd tri dni, Lyon pol dneva, Ein-
siedeln, Curih in Inomost po pol dneva. Vožni red in natančne-
ja pojasnila se dobe in prijave se sprejmejo pri g. Antonu Hri-
bar, župniku v Zalem Logu pri Železnikih in pri g. Lamb.
Mally, Medija-izlake pri Zagorju.

Za knjižnico S. K. S. Z. je daroval g. J. Podobnik, v-
pokojeni nadučitelj, večje število knjig. Hvala lepa!

Žganje. Ta prepotrebna knjižica je izšla ravnokar v
drugi, nekoliko pomnoženi izdaji. Cena komadu 10 vin., 100 ko-
madov skupaj 9 K. Širite knjižico! V kratkem izide v drugi in
predelani izdaji tudi knjižica „Alkohol in mladina“, ki bi naj
prišla v roke vsakemu mladeniču in mladenki. Naročila sprejema
„Sveta vojska“ in pa Cirilova tiskarna v Mariboru.

Agrarno-političen tečaj za odbornike kmetijskih dru-
tev, pred. duhovščino, gg. učitelje in učiteljice ter vse, ki se za
zgorajšnje predmete zanimajo, priredi Slovenska Krščansko-So-
cijalna Zveza v Ljudskem domu v Ljubljani od dne 3. do všte-
tega dne 7. avgusta t. l. Tečaj je velike važnosti, zato je priča-
kovati obilne udeležbe. Prijavitelj se je takoj na naslov: Slove-
nska Krščansko-Socijalna Zveza v Ljubljani. Udeležencem, ki že-
lijo, preskrbi Zveza hrano in prenočišče proti dnevni odškodnini
3 K, za vse dni skupaj v vstopnino vred pa 15 K. Denar za hra-
no in prenočišče je treba poslati naprej ob enem s prijavo. Ke-
dor ne reflektira nato, da se mu preskrbi hrana in prenočišče,
plača za ves čas 1 K vstopnino, nakar dobi izkaznico. Za tečaj
so pripravljena tako odlična predavanja in načrti, da bi vsaka
župnija morala poslati na ta tečaj vsaj eno ali več oseb, delu-
jočih v naših izobraževalnih in gospodarskih organizacijah. Pro-
simo zato takojšnjih, množičnih prijav. — Slov. Krščansko-
Socijalna Zveza v Ljubljani.

Slovenski Straži so darovali: Jakob Dernač, Artiče p.
Brezicah, 1 K; po g. Viktoriju Ribič v Cezanjecih, na gospih
Stanjko-Lipovec na Muhi 4 K; nabrano pri slovesnem blagoslov-
ljenju nove hiše Palčevih deklet, Sv. Anton v Slov. goricah, K
5.20; po č. g. kaplanu Francu Polak v Hočah pri Mariboru da-
roval g. Friderik Platovšek, Razvanje, 2 K; Janko Baznik, ka-
plan, Sv. Barbara v Halozah, iz nabiralnika 5.47 K; iz nabiral-
nika g. Al. Sel v Cerkovcih 1 K; iz nabiralnika g. J. Flori-
jančiča, Smilavž, 1 K; po č. g. kaplanu Francu Polak v Hočah
pri Mariboru iz nabiralnika in kaplanji 3.92 K; podružnica Sve-
tine, nabrano na gostiji Zadravec—Špešič 14 K.

„Narodne igre“ je začela izdajati Slovenska Straža v
Ljubljani. Prvi zvezek je ravnokar izšel in obsega: „Vmeščenje
Valuka“ za gorotanskega kneza in vojvodo pri Gospej Sveti na
Koroškem okoli leta 620 po Kr. r. s staroslovenskim poganskim
obrednim praznikom, — in „Stemphar“, zgodovinski igrokaz v 3
dejanjih. Vprizoritev obeh iger je dovoljena, ako se kupi prvega
zvezka vsaj 12 izvodov. Naročate prvi zvezek „Nar. iger“, pri-
pravite se za jesensko sezono na naših odrih. Prvi zvezek velja
samo 80 vin., po pošti 10 vin. več in se dobi samo pri Slovenski
Straži v Ljubljani.

Slovenskim abiturijentom.

Zapuščate srednjo šolo z njenim disciplinarnim
redom. Za vami je mladostna doba, ko ste potrebo-
vali krepke roke, da vas je vodila. Z maturitetnim
izpričevalom ste dobili vstop na akademična tla. In
hrepeneci po svobodi, ki jo je Stvarnik zapisal um-
nemu bitju v srce, se boste odločili za svoj poklic
in življenjsko misijo.

Veliko mesto vas bo objelo in vabilo s svojim
materijalističnim svetovnim nazorom; poklone vam
bodo delali nasprotniki krščanstva ter vam skušali
nadomestiti mladostne ideale s psevdo-ideali, dobro
vedoč, da mlad človek brez upa v prihodnost nima
veselja do dela sedanjosti. Taki psevdo-ideali so ka-
kor sejanje žita na kamen: pusta vsakdanjost jih
razblini in mladi možje v najboljšem cvetju posta-
nejo starei-obupanci.

Pri nas je drugače! Mlade ideale gojiti, jim
dati novega življenja, da se izpopolnijo in vdejstviijo,
je naše stremljenje. Z Bogom hočemo delovati za slo-
venski rod, z Bogom vršiti vse svoje delo, zato se
zavedamo, da

Nezmagana mi četa smo,
Brez straha in trepetu smo.

Katoliška inteligenca se še le ustvarja na Slo-
venskem; naloga naših akademičnih društev je, da
jo pokrepijo in ji dovajajo novih moči. Kdor je z du-
hom in srcem naš, k nam! V družbi je moč in vz-
goja značajev. Vsi, ki ste v srednji šoli svoje vers-
ko prepričanje ohranili, pridite, da ga v velikomest-
nem viharju utrdite! Hinaštva ni med nami, prak-
tično krščanstvo zahteva samozatajevanja in žrtev,
zato pa tudi nima obstanka v naših društvi, kdor
tega ni zmožen.

Akademična leta so najlepša baša zaradi tega,
ker tvorijo inteligentno prag v življenje. Katoliških,
samostojnih in svobodnih inteligentov nam je pa da-
nes v domovini bolj treba, kakor kdaj poprej.

Zato vas kličemo, katoliški abiturienti, da se
naši armadi pridružite in nam prinesete novega ogn-
ja! Več luči, več življenja!

Za „Slovensko Dijaško Zvezo“: Ivan Prijatelj, phil.,
t. č. predsednik; Ivan Stanovnik, iur., t. č. taj-
nik.

Za „Danico“: Ivan Žgur, med. vet., t. č. predsed-
nik; Vekoslav Rigler, med. vet., t. č. tajnik.

Za „Zarjo“: Ivan Drobnič, med., t. č. predsednik;
Nace Širca, iur., t. č. tajnik.

Za „Dan“: Joško Gonič, phil., t. č. predsednik; H.
Hirschman, iur., t. č. tajnik.

Strašno neurje.

Včeraj (četrtek) okoli 2. ure popoldan je pridri-
val nad ormoško okoliščino strahovit orkan.
Vse je bilo kakor okamenelo nad grozovitim neur-
jem. Vihar je tulil in lilo je, kakor iz škafe. Okoli
200 dreves smo videli sami mi, da jih je vihar iz-
rul. Poleg tega je razkrilo strehe, prevrglo brajce
ter prekopicnilo vse, kar se je dalo. Strela je udari-
la v hišo g. Severja ter jo upepelila.

Iz Žaleca se poroča: V Savinjski dolini je v
četrtek razsajal hud vihar. Izruval je mnogo dreves,
oseboto s sadjem obloženih dreves. Čez 30 hiš je raz-
krilo. Posebno v Žalcu, v Grižah in Petrovčah je bil
vihar naravnost grozen. Opeko raz streh je odneslo
do 30 metrov proč od hiš. V Petrovčah je prevrnilo
12 kozolcev. Vihar je vlak, ki vozi ob eni uri iz Ce-
lja, ustavil med Levcem in Petrovčem. Vihar je po-
vzročil v Savinjski dolini čez 100.000 K škode.

Tudi iz drugih krajev, oseboto iz Primorskega,
se slično poroča. V Trstni je izbruhnil nenadoma
tako silen vihar, da je odneslo sto osebam, ki so se
kopale v morju, vso obleko in je morala policija
spraviti vse one osebe, katerim je odnesel vihar ob-
leko, na državni koločvor, kjer so jih okrepčali in
za silo oblekli. Tudi na morju se je zgodilo več ne-
sreč. Dva v tržaški luki zasidrana parnika, „Stam-
bul“ in „Austria“, je vihar odtrgal. Parnik „Stam-
bul“ je trčil ob parnik „Perseveranza“ s tako silo,
da bi se bila skoro oba potopila. Parnik „Austria“
je vihar trikrat treščil s tako silo ob obrežje, da je
vsled poškodb za nadaljno vožnjo neporaben. Neko
italijansko ladijo je odneslo na morje, ladija je brz-
čas z osebami vred izgubljena. Razbilo je tudi 13
ribiškkih čolnov in več oseb je utonilo. Tudi na Kra-
su je vihar silno razsajal. Na tisoče dreves je izru-
vanih in v okolici Sv. Petra na Krasu je vihar 30
hiš razdejal, pri čemur je bilo nad 15 oseb več ali
manj ranjenih.

Štajersko.

Mariborske novice.

Pogreb Filipa Kermek. V torek popoldne smo
izročili telesne ostanke obče priljubljenega deželno-
sodnega svetnika Filipa Kermek materi zemlji k zad-
njemu počitku. Kako je bil rajni priljubljen, priča
pač najbolj njegov pogreb. Dolga vrsta žalujočih se
je pomikala za krsto ranjkega. Blagemu pokojniku
svetila večna luč!

„Slovensko društvo“ je imelo v četrtek, dne
23. t. m., v prostorih Zadržne Zveze letošnji občni
zbor. Otvoril ga je njegov podpredsednik g. dr. J.
Leskovar, ki se je uvodoma spominjal umrlih članov
in sicer: pred. g. dr. Iv. Makarja, prof. Robiča in
g. Bendeta. Zborovalci so se v znak žalosti dvignili
raz sedežev. Nato so podali odborniki svoja poročila,
iz katerih je razvideti, da je društvo v vsakem
oziru lepo napredovalo. Izvolil in konstituiral se je
nov odbor ter se pri slučajnostih začrtala pol, ki jo
bo hodilo društvo v bodočem svojem delovanju.

Ponesrečeni kolesar. V ponedeljek, dne 20. t.
m., popoldne, se je peljal s kolesom natakhar hotela
„Nadvojvoda Ivan“ iz Kamnice proti Mariboru. Na
nekem cestnem ovinku je pa padel tako nesrečno, da
je izgubil zavest. Z rešilnim vozom so ga spravili
v mariborsko bolnišnico.

Iz sodne dvorane. Dne 22. t. m. so se zagovar-
jali pred tukajšnjim okrožnim sodiščem 20letni lon-
čarski pomočnik Franc Marčinko, 14letni posestniški
sin Ernest Svenšek in 32letni sodarski pomočnik J.
Artenjak, ker so dne 26. maja t. l. pretepli pred go-
stilno Klajnskega v Lancovi nekega Vida Malek ta-
ko hudo, da je ta na posledicah težkih ran umrl.
Ker se ni moglo dognati, kateri izmed teh pretepa-
čev je zadal Maleku smrtno rano, so bili vsi trije le
zaradi težke telesne poškodbe kaznovani vsak z 10
meseči težke ječe.

Ponesrečeni turist. Dne 16. t. m. se je podal
železniški uradnik Karol Stetnika iz Maribora na
Mallnitz-Ture. Odtod je odposlal razglednico v Ma-
ribor, na kateri piše, da vsled viharjev in snega ne
more tako dolgo zapustiti zavetišča, dokler ne bo u-
godnejšega vremena. Od tega časa ni več ne sluha
ne duha o Karolu Stetniku.

Neznani zlikovci so po noči od pretečenega
ponedeljka na torek lepota drevescev v predvrtu Na-
rodnega doma okoli in okoli olupili, tako da so po-
polnoma uničena. Nemškonalne pobaline pridno
zasledujejo!

Mornariško društvo priredi letos prvo poučno
dijaško potovanje v Reko in Opatijo. Udeleži se ga
okoli 130 dijakov s profesorji. V naše mesto dospejo
dne 25. t. m. zvečer, prenoče in se drugo jutro od-
peljejo naprej proti jugu. Pozdravili jih bodo člani
tukajšnje krajevnne skupine avstrijskega mornariške-
ga društva. Od 23. do 30. avgusta pa priredi isto
društvo družabno potovanje v Dalmacijo.

Celjske novice.

Nevarne muhe. V zadnjem času se je pojavila
v bližnji okolici neka posebna vrsta velikih muh,
ki napada v celih rojih ljudi. Ta vrsta muh je lu-
dem nevarna, ker je nositeljica nevarnih bacilov.
Prejšnjo nedeljo je napadel tak roj dve gospe, ko ste
bili na izletu v Košnico. Muhe so zasledovale gospe
notri do Brega. Ko ste prišli gospe v mesto, ste bili

Vzemite otroke seboj na delo!

od muh na obrazu in po rokah tako opikani in otekli, da ste se morali takoj podati k zdravniku.

Napad na tukajšnje smodnišnice. Dne 17. t. m. po noči sta zapazila vojaka-stražnika Ferdo Braznik in Franc Koštomaj, ki sta stražila tukajšnje skladišče za smodnik, da se je nekdo skrival kakih sto korakov proč od skladišča v grmovju. Ko je zaklicala straža „Stoj!“, je priletel na njo kamen. Kljub takojšnjemu iskanju se ni posrečilo straži ugrabiti napadaleca. Tudi drugo noč ob 10. uri je oddal nekdo na stražo strel iz daljave kakih 250 korakov. Ni se dognano, ali je imel kak ponočni zlikovec le hudomušni namen, samo nadlegovati stražo, ali pa, če je imel pri tem kak hudoben namen. Vojaske oblasti in orožniki pridno preiskujejo zadevo.

Pes napadel pismonošo. Dne 20. t. m. je nesel pismonoša Franc Plavčak neko brzojavko v grajščino Bežigrad. Pred gospodarskim poslopjem omenjene grajščine je pa planil na njega neki pes. Vgriznil ga je v nogo in mu poškodoval hlače. Preiskava bo dognala, če je bil ta pes stekel, ali ne.

Celje—Dobrna. Poroča se nam: Dne 16. t. m., ob 11. uri, je zadnje desno kolo železnega avtomobila med tekom odletelo, tako da je avto kake štiri metre naprej drčal na treh kolesih. Nesreča se ni nobena zgodila, kajti vsi trije pasažirji so čisto nepoškodovani. Mimo vozeči avto grajščine Neuhaus je videl to nezgodo in je prišel, ko je vozil v grajščino, po pasažirje. Vsa čast in hvala gre tudi železnemu soferju, ki jako previdno vozi. Avto je pa imel eno uro zamude in je prišel baš še le opoldne na Dobrno.

Ormoške novice.

Izpred sodišča. Minuli četrtek se je pred ormoškim sodiščem obravnavala tožba Bende—Medik zaradi razžaljenja časti. Obtoženec se dolži, da je dne 14. junija 1914, v nedeljo, okoli 10. ure ponoči v Ormožu na cesti pred posojilnico in gostilno Skorčič razžalil tri Orle, ki so prišli iz Središča, s klici: „čuki!“ in „Biksau, čuki!“ Užaljeni Orli so Medika takoj spoznali, ker je ravnokar v spremstvu svoje žene in svakinje nagovoril Orle, meneč, da so Sokoli. V bližini je gorela mestna svetilka in malo dalje od tam je svetica luč iz Skorčičeve gostilne. Drugih ljudi ni bilo v bližini nikjer videti. Obtoženec se je podal v spremstvu žensk v gostilno Skorčič in še le čez nekaj časa se je pokazal Skorčičev mesarski pomočnik Martin Štiberč na cesti. Kričal je, kje da so prokleti čuki, on jim bo že pokazal, večkrat tudi še: „Biksau, čuki!“ Priča Ivan Rojs ga je zavrnil, naj bo tiho in se odstrani, kar je med kričanjem tudi storil. Trije Orli in priča Rojs, zadnji je stal ob času žaljivih klicev pri odprtem oknu svojega stanovanja in je dogodek opazoval na 10 do 15 korakov, izpovejo v smislu obtožbe. Priča Marija Rojs je slišala žaljive klice v sobo, ne da bi obtoženca videla ali spoznala. Nasprotno priče, osobito žena in svakinja obtoženca, pa so izpovedale, da niso slišale nobenih klicev. Zastopnik zasebnega tožitelja, g. dr. Juvan, predlaga obsodbo obtoženca v smislu obtožbe, dokazane po izpovedi verodostojnih prič. Dr. Lašič, zastopnik obtoženca, predlaga oprostitev. Sodnik, g. Zemljč, se pridruži temu mnenju liberalnega advokata ter obtoženca oprosti.

Hum pri Ormožu. Včeraj, dne 23. t. m., je posebna komisija, obstoječa iz g. dekana, žup. Tropa in drugih ljubiteljev glasbe, kolavdirala nove orglje naše cerkve.

Drugi kraji.

Smolnik. Pretekli ponedeljek, dne 20. t. m., ob 1. uri popoldne, je izdihnila tukaj posestnica Katarina Glaser svojo blago dušo. Stara je bila rajnica 64 let; za njo žaluje pet otrok. Pogreb se je vršil v sredo, dne 22. t. m., popoldne, na ruško pokopališče. Svetila ji večna luč!

Hoče. Veliko neurje smo imeli dne 23. t. m. in sicer med 1/2. in 1/2. uro popoldne. Poškodovano je veliko dreves, opeklo je kar metalo raz streh. Zvoniku je odneslo križ s kupolo vred. Škoda je gotovo precejšnja.

Cirkovce. Prihodnjo nedeljo, na sv. Ano, dne 26. t. m., bo pri nas obhajal svojo primicijo tukajšnji rojak č. g. p. Engelbert Klasinc. Pridigal bode pri novi sv. maši č. g. p. Benvenut Winkler, vikar in župni upravitelj pri Sv. Trojici.

Vojnik. V „Narodnem Listu“ napada nek celjski „zadugar“ g. Brezovnika menda v zahvalo za to, da je on šel vedno „mladinom“ v Celju na roko dočim so imeli liberalni zavodi — gluha ušesa. Gg., hvaležnost je lepa čednost, a celjskim liberalcem nepoznana, zato jim damo nasvet, da izvajajo nemudoma konsekvence. Potem pa g. Štibler et consortes, napadajte korajžno naprej g. Brezovnika! Ako vam je ljubo, bom pa še naprej govoril!

Šoštanj. Tesar Franc Lenko se je dne 17. t. m. vračal precej vinjen iz gostilne in ko se je hotel podati na škedenj k počitku, je padel tako nesrečno, da je že drugega dne umrl.

Podčetrtek. Sv. birma. Za dan 15. julija je bila napovedana kanonična vizitacija in birmovanje za Podčetrtek. Že nekaj dni poprej je bilo opaziti veselo vrvenje in vsakdo se je potrudil pripraviti pot Prezvzišenemu, ki so prišli ob določenem času že na predvečer od Sv. Petra pod Sv. gorami k nam. In prav prisrčen je bil sprejem pri nalašč v ta namen postavljenih piramidah blizu župnijske cerkve. Ude-

ležili so se ga vsi sloji prebivalstva: župnik z duhovščino, učiteljstvo s šolsko mladino, oba dva župana z odborniki, zastopnik grofa Attemsa, orožništvo, finančna straža, požarna bramba, cerkveni ključarji itd. Ob slovesnem zvonjenju se je potem pomikala procesija v cerkev, kjer je bila izkušnja šolarjev iz krščanskega nauka. Ko se je storil mrak, je ob čarobni razsvetljavi nastopil domač pevski zbor, broječ 14 ženskih in 8 moških glasov, ter priredil krasno serenado prevzvišenemu jubilantu. Sploh so napisali, transparenti in vse dekoracije spominjali na 25. letnico njihovega škofovanja. Na dan sv. birme se je v cerkvi vkljub neznosni vročini vse vršilo veličastno in v lepem redu. V pridigi so prevzvišeni g. Nadpastir razložili besede sv. apostola Pavla v listu do Efežanov (5, 15. 16.): „Bratje, glejte, kako bi varno hodili, ne kakor nespametni, marveč kakor pametni; odkupljajte čas, ker dnevi so hudi.“ Na te besede so nanizali mnogo lepih naukov za življenje, da je verno ljudstvo strme poslušalo ter bilo do solz ganjeno. Zakrament sv. birme je prejelo 495 otrok. Takega dneva naša župnija ni kmalu doživela, ga pa tudi ne bo pozabila! Pomnili ga bomo odrasli, pomnili ga bodo pa tudi otroci, katerim so podelili prevzvišeni Nadpastir zakrament sv. birme. Ljubi Bog Njim naj vse stoterno povrne!

Sv. Peter pod Sv. gorami. „Straža“ z dne 17. julija je spremljala prevzvišenega knezoškofa na njihovem nadpastirskem potovanju do Sv. Petra p. Sv. gorami. Poročati nam je čast, da Šentpetrani niso zaostali za drugimi škofljani, ampak so se dostojno in slovesno poklonili svojemu nadpastirju-jubilarju. Naravnost prisrčen je bil glavni sprejem že pri Drogenikovem križu. V svojem imenu vseh faranov je njih ekscelenco najprej pozdravil domači g. župnik Ivan Lah. V imenu šolskih drugov in družic je prevzvišenemu k 25letnici njih škofovanja v vezi z besedi čestitala učenka V. razreda Milka Stader ter jim je izročila šopek z besedami: „Kot šopek ta, Vam izmed nas vsakteri poda hvaležno svoje srce v dar; obljubljam slovesno: Vam prevzvišeni in sveti veri, domovini in vladarju zvesti mi ostanemo vsikdar!“ Nadalje je govoril g. Kralj v imenu občine in potem prednica Marijine družbe, gđ. učiteljica Žolger. Vsem so se prevzvišeni v zbranih besedah zahvalili. Ko se je zmrabilo, se je zbrala pred župniščem velika množica ljudstva, prikorakala je požarna bramba z bakljado in godbo, pevec pod vodstvom č. g. kaplana Brvarja so zapeli par krasnih pesmic. Kneza-jubilarja je navdušeno pozdravil načelnik požarne brambe, g. Janez Drogenik. Množica, ki se ni mogla dovolj načuditi ljubeznivosti in darežljivosti svojega nadpastirja, je dala duška notranjemu veselju z glasnimi „živijo“-klici. Drugi dan so prevzvišeni navduševali farane za novo cerkev in so sami zopet prispevali 100 K. Ker še cerkvena družba ni imela svojega pokrovitelja, so na prošnjo g. župnika prevzvišeni sprejeli pokroviteljstvo in obljubili vsako leto prispevati 100 K, kar naj bo vsem faranom v bodrilo, da s složnimi močmi delajo na to, da se prepotrebna cerkev prej kot prej sezida. Popoldne so goreče molitve in hvaležna srca Šentpetranov spremljala prevzvišenega nadpastirja v Podčetrtek.

Društvena naznanila.

Hoče. Naše bralno društvo ima v nedeljo, dne 26. t. m., popoldne po večernicah, poučno predavanje pri g. Rojko.

Slov. Bistrica. Vabimo na veliko slavnost, ki jo priredi podružnica Slovenske Dijaške Zveze za Štajersko, v proslavo 500letnice vstoličenja zadnjega koroškega vojvode v slovenskem jeziku, v nedeljo, dne 26. t. m., v Slov. Bistrici v prostorih hotela „Avstria“. Začetek ob 3. uri popoldne. Čisti dobiček je namenjen ustanovitvi nove podružnice ljudske knjižnice v Veržju. K prav obilni udeležbi vabi odbor podružnice.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Tukajšnja podružnica Slovenske Straže priredi v nedeljo, dne 26. t. m., v gostilni g. Mat. Caf ob 3. uri popoldne svoj občni zbor in ob enem spomin na 500letnico ustoličenja koroških vojvod. Govori urednik g. Fr. Zebot. Domačini in tuji so uljudno vabljeni!

Mala Nedelja. V nedeljo, dne 26. t. m., po rani maši, priredi naša Kmetijska podružnica v šolskih prostorih vazo predavanje. Predava g. nadrevizor Vladimir Pušenjak iz Maribora, kateri bo govoril o kmečkih denarnih zadrukah. Kmetje, ki želite dobiti vpogled v denarno gospodarstvo, pridite!

Laško. V nedeljo, dne 26. t. m., ob 1/8. uri jutraj je v „pivnici § 11“ občni zbor naše Hranilnice in posojilnice. Zadržati in vlagatelji so prisrčno vabljeni! Opozarjamo na tožadveni inserat!

Frankolovo. Tukajšnje izobraževalno društvo, odsek Mladenška Zveza, priredi v nedeljo, dne 26. t. m., dve gledališki igri in sicer: „Pijavka“ in „Dva gluha.“ Nastopil bo tudi pevski zbor. Začetek ob 3. uri popoldne.

Gornja Radgona. Naš tamburaški in pevski zbor priredi v slučaju lepega vremena v nedeljo, dne 26. t. m., na vrtu g. Alojzija Kampuš (prej Osojnik) v Gornji Radgoni zabaven večer s tamburanjem, petjem, konfeti, šaljivo pošto itd. Vabimo zavedne Slovence, da se te prireditve v prav obilnem številu udeležijo. Tudi od tlačenih prekmurskih Slovencev pričakujemo, da posetijo polnoštevilno to našo prireditev. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina prosta.

Ptuj. Dijaška kuhinja. V drugem tečaju tekočega šolsk. leta so darovali za to kuhinjo: 200 K Hranilno in posojilno društvo v Ptuj; 40 K posojilnica v Gornji Radgoni; 20 K posojilnica v Framu; po 15 K odvetnik dr. Jurtela, Fr. Vajda, profesor c. in kr. mornariške akademije v Reki, mesto venca na grob nadučitelju Strelec; 10 K Možina Janez, nadučitelj v p.; po 8 K prof. Anton Kolarič in c. kr. davčni upravitelj Toplak; 6 K odvetnik dr. Ivan Fermevc; po 5 K: c. kr. notar Kazimir Bratkovič, mestni vikar Ferdinand Pšunder, posojilnični uradnik Ferdo Skuhala in trgovec Alojzij Senčar; po 4 K: trgovec Alojzij Brenčič, odvetnik dr. Tone Gosak, c. kr. davčni oficijal Lavoslav Jerše, c. kr. komercialni svetnik Anton Jurec, prof. dr. Josip Komljanec in okrajni zdravnik dr. Bela Stuhec; po 3 K posestnik Arnuš iz Kicarja in p. Pij Vakselj; po 2 K mag. pharm. Benkovič, gđ. Zalika Muršec in gospa M. Zupancić; po 1 K c. kr. sodnika dr. St. Sagračin in dr. Anton Stuhec ter sodni oficijant Zmahar Jos.

Ormož. Velikonedeljsko okrožje Dekliških Zvez ima v nedeljo, dne 9. avgusta, pri Svetinjah svoj letni obč. zbor s sledečim sporedom: popoldne ob 10. uri slavnostna služba božja, pridiga in skupno sv. obhajilo. Potem zborovanje na prostem, poročilo predsednice in tajnice ter odposlank posameznih zvez, volitev novega odbora in slučajnosti. Popoldne po večernicah se vrši v gostilni Kralj gledališka predstava. Zborovanje se vrši ob vsakem vremenu. Dekleta vseh zvez, pridite gotovo ter agitirajte za častno udeležbo!

Dobrna. V nedeljo, dne 2. avgusta, je pri nas politični shod pristašev Slovenske Kmečke Zveze.

Hmelj.

V pretečenem tednu je bilo vsled vročega vremena, česar posledica je bila, da je bil konzum piva mnogo večji, kakor sicer, popraševanje po hmelju zopet nekoliko živahnejše. Poprodalo se je kakih 80 do 100 bal hmelja, med temi tudi 26 bal hmelja prima-kakovosti. Sicer se je pa prodajalo le srednje, že izbrano blago, ki se poprej ni moglo spraviti v denar. Cene so se gibale med 180 in 234 K per 50 kg. Po tujem hmelju je bilo popraševanje le minimalno in so bile cene le zgolj nominalne. Hmelj prima-kakovosti je popolnoma razprodan.

Lepo in toplo poletno vreme z izdatnim deževjem je vplivalo na razvoj hmelja tako ugodno, da so si opomogli tudi oni nasadi, ki so bili v rasti zelo zaostali. V žatečkem hmeljskem okolišu bo letošnja hmeljska letina prav dobra. Čeprav še sedaj ni mogoče izraziti v številkah hmeljske žetve, je vendar že sedaj ugotovljeno, da se bo pridelalo v žatečkem okraju še enkrat toliko hmelja, kakor v letinskem letu.

V Savinjski dolini je stanje hmelja zelo ugodno. Na hmelju ni opaziti prav nobenega škodljivega mrčesa.

Ne moreš dovolj zadostno ponavljati

da je treba vzeti seboj na potovanje vselej nekaj škatljic Faysovih pristnih. Sodenskih mineralnih pastilj. Zavarovan si na ta način zoper vse mogoče slučaje na potovanju, kot resne posledice pri naglem nahlajenju, premočeni obleki in obuvala itd. Faysove Sodenske — pazi na ime Fay — učinkujejo izvrstno in nikdar ne odrečejo. Dobe se povsod za K 1.25 za škatljico. — — —

Direktorij za lavantinsko škofijo od 27. julija do 2. avgusta.

27. Fer. 2. **Pantaleonis** M. simpl. c. r. Invit. et Hym. de Coi. Ant. Ps. et V. 3 N. de Fer. curr. Le, 1. e. cum suis RR. de Ser. occ., L. 3. ppr., ad L. (Suffr.) et Hor. (ad Prim. Prec. 1. le.) oia de Fer. a cap. de Coi. In M. Laetabitur. Gl. 2. Or. a cunctis, 3. Or. ad lib. — Vesp. (Ant. et Ps. de Fer., a cap.) de sequ. (Suffr.) Ad Compl. Prec.
28. Fer. 3. **Ss. Nazarii** etc Mm. sem. c. r. Invit. et Hym. de Coi., Ant. Ps. et V. de Fer. Ll. 1. N. cum suis RR. de Ser. occ. rel ppr. le.; ad L. (Suffr.) et Hor. (ad Prim. Prec. 1. le.) oia de Fer. a cap. de Coi. Or. ppr. In M. Gl. 2. Or. A cunctis. 3. ad lib. — Vesp. (Ant. et Ps. de F. r. a cap. de sequ. (Or. Exaudi) com praec. et Ss. Felicis etc. Mm., Suffr. Ad Compl. Prec.
29. Fer. 4. **S. Marthae** V. sem. c. a. oia ut heri; com. simpl. (Suffr.) in L. (et Hor. via. ut heri) et M. Gl. 3. Or. A cunctis. — In 2. Vesp. (de Fer., a cap. de coi) rom. sequ. et Suffr. Ad Compl. Prec.
30. Fer. 5. **Ss. Abdon** etc. Mm. simpl. c. r. oia ut Fer. 2 praec. et ppr. le. not. etm. ad L. et Hor. In M. Gl. 2. Or. A cunctis, 3. ad lib. — Vesp. (de Fer. a cap.) de sequ.
31. Fer. 6. **S. Ignatii Loyolae** C. dupl. c. a. Invit. et Hym. de Coi., Ant. Ps. et V. de Fer. Ll. 1. N. cum suis RR. de Ser. occ. rel. ppr.; ad L. et Hor. oia. de Fer. a cap. de Coi. Or. ppr. In M. Gl. — Vesp. de sequ. (ppr. le.) com. S. Pauli Ap. (ut ibi), praec. et Ss. Machab. Mm. Compl. de Dom.

Augustus.

1. Sabb. **S. Petri (s)** ad Vincula, dupl. m. c. a. oia. ut ppr. le.; 9. L. et com. (S. Pauli Ap. S.) simpl. in L. (et Hor. Ps. de Dom. rel. ppr.) et M. Gl. Cr. Praef. de Apost. — Vesp. de seq. Dominica (oia. de Sabb. et ppr. le.) com. praec. (ppr. le.), S. Pauli Ap., S. Alphonsi Mar. de Lig. Ep. C. E. D. (h. a. simpl., Ant. O Doctor) et S. Stephani. Pp. M.
2. **† Dom. 9. p. Pent.** et I. Aug. De ea sem. c. vir. oia ut in Psalt. et ppr. l. not.; aom. S. Alphonsi et simpl. in L. et M. Appl. p. pop. Gl. Cr. — In 2. Vesp. Dom. (ppr. le.) com seq. (ppr. le.) et S. Alphonsi (Ant. O Doctor). Compl. de Dom.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi

je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racionalnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznalna pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev.

Pazite na otroke!

Vse obolelosti
sopilnih organov

oslovski kašel, navadni kašel, prehlajenje, influenza in

Dobi se a K. 4. - v vseh lekarnah.

pljučne bolezni

naduha zdravijo številni
zdravniki in profesorji vedno z

SIROLIN "ROCHE"

Zahvala.

Za mnogoševilne dokaze prisrčnega sočustvovanja povodom nepričakovane smrti našega ljubelega, nepozabnega svaka, ozir. strica in prijatelja, gospoda

Filipa Kermek,

c. kr. deželno sodnega svetnika,

kakor za številno udeležbo povodom pogreba, za lepe vence in cvetlice, izrekamo tem potom vsem prijateljem in znancem našo najgloblje zahvalo. Osebito izrekamo zahvalo gospodu c. kr. predsedniku okrožnega sodišča, dvornemu svetniku Ljudoviku Perko ter vsemu došlemu uradništvu mariborskega okrožnega in okrajnega sodišča ter iz okolice, gospodom odvetnikom mesta, kakor tudi gospodom slugam in paznikom jetnišnic ter spoštovanemu pevskega društva Slovanska Čitalnica v Mariboru za srce pretresujočo žalostinko.

Maribor, dne 22. julija 1914.

Globoko žalujejoči ostali.

Narodno romanje v Lurd

pod duh. vodstvom g. A. Hribarja, župnika na Zalem Logu pri Železnikih

s posebnim vlakom.

Začetek romanja dne 19. avgusta.

Romanje bo trajalo: skupina A. 14 dni, skupina B. 16 dni.

Romarski skupini potujeta: A. Ljubljana, Ponteba, Verona, Milan, Vintemille, Marseilles, Lurd, Marseilles, Lyon, Genf, Maria Einsiedeln (Švica), Inomost, Franzensfeste, Ljubljana. — B. do Lurda kot skupina A, nazaj skozi Bordeaux, Pariz, Bazel, Zürich, Inomost, Bad Gastein, Ljubljana.

Vožnja stane iz Maribora in nazaj v Maribor A. I. razred 560 K, II. 410 K, III. 260 K. — B. I. razred 590 K, II. 445 K, III. 280 K.

Iz Ljubljane in nazaj v Ljubljano: A. I. razred 540 K, II. 390 K, III. 250 kron. — B. I. razred 570 K, II. 430 K, III. 280 K.

Iz Trbiža in nazaj v Trbiž: A. I. razred 530 K, II. 385 K, III. 250 K. — B. I. razred 560 K, II. 420 K, III. 270 K.

V teh plačilih je zapopadana vožnja, hrana, prenočišče, vodstvo in napitnica. Programi se dobe pri preč. gosp. Ant. Hribarju, župniku v Zalem Logu pri Železnikih in pri g. Lamb. Mally, trgovcu, Medija-Izlake pri Zagorju.

Otvoritev I. slovenske knjigarne *** na Spodnjem Štajerskem Goričar & Leskovšek Celje

Vedno v zalogi:
leposlovne knjige
poezije
slovarji
mladinski spisi
igre
molitveniki
podobe.

Cenjenim odjemalcem vljudo naznanjamo, da sva poleg najine trgovine s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami otvorila tudi popolno knjigarno, trgovino umetnine in muzikalij in da lahko postreževa z vsakovrstnimi knjigami slovenske in nemške literature, muzikalijami in umetninami ter prosiva, da blagovolite naročila tudi na knjige nama nakloniti.

Sprejemajo se naročila za modne, leposlovne in ilustrovane časopise.

Za veselice na prostem

priporočam v največji izbi po najnižji ceni: Lampijone, konfeti, serpentine —

Papirnati krožniki, papirnate servijete dopisnice za šaljivo pošto.

Zalepke za šaljivo pošto

Karte za tombolo

Največja slovanska trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na avstrijskem jugu, na debelo in drobno

Goricar & Leskovšek Celje

Edina slovenska knjigarna na Spodnjem Štajerskem

CENTRALIN

(Zakonito zajamčeno št. 53644.)

Najboljši, najizdatnejši, tedaj najcenejši prašek za hitro opitanje vseh domačih živali, po katerem živina rada žre.

Vsem poljedelcem in živinorejcem se toplo priporoča. — Paziti je na plombo in varstveno znamko. Z izvrstnim izpričevalom od analitično-kemičnega zavoda c. kr. poljedelske visoke šole, o. l. prof. M. pl. Schmidt-a ter od c. kr. priv. preskuševalnega zavoda za živila društva lekarnarjev na Dunaju IX 2.

EQOLIN LINIMENT (zakonito zajamčeno št. 1678), kot izberno se obneslo in najnovejšo masilo za konje za per prout in izpahnenje udov, za okrepčanje udov itd.

SATOL, neprekosljivo in najboljše mečilo za setve, za varnost vseh setev pred raznovrstnimi suševostmi, gnilebo, osobito pred živalskimi škodljivci. Bolj priročno, boljše in ceneje kakor bakrena galica in formalin. Patent št. (183007). Zahtevajte prospekte in oče. Veliko priporočilnih pisem!

Centralin-tovarne Angeljeve lekarne Novi Jičin (Neutitschein) Moravsko.

Generalno zastopstvo za Juž. Avstrijo Frano Krepek, Maribor, Nagy-jeva cesta 12/b.

Iščejo se zastopniki. — Ponudbe na glavno zastopstvo (dopisuje se slovensko).

Ure

Točna postrežba

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. cenik zastavl. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remonat-ura K 8-50

Pristna srebrna ura K 7-—

Original omega ura K 24-—

Kuhinjska ura K 10-—

Budilka, niklasta K 8-—

Poročni prstani K 2-—

Srebrne verižice K 2-—

Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatino in srebro.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju.

Zadruga ima v zalogi vsakovrstna bela in rdeča zajamčeno pristna južnoštajerska namizna vina najboljše kakovosti po zelo nizkih cenah.

Čisto posebno pa še opozarja na **sortimentna fina vina v buteljkah.**

Zahtevajte cenike! Prepričajte se s poskušnjo! Obiščite naše kleti!

Gostilničarji! Ogibljite se brezvestnih tujih agentov, ogrskih in laških vinotrzcev in naročajte vino pri domačem podjetju južnoštajerskih vinarov.

Veletrgovina s špecerijskim blagom in dež. pridelki.

Ivan Ravnikar: Celje

Graška ulica št. 21.

Priporočam vedno svežo in žgano kavo, kakor tudi fino čokolado in kakao.

Zaloga rudninskih voda, vrvarskega blaga in vsakovrstnih suhih in oljnatih barv.

Solidna in točna postrežba.

Denarni zavod spodnještaj. trgovstva in obrtništva — Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

sprejema vloge na knjižice od vsakega in jih obrestuje po

4¹ 0
2 0

otvarja tekoče račune, eskomptuje menice in knjižne terjatve, prevzema zaveze, oskrbuje inkaso in obavlja sploh vse ji zaupane denarne posle po najkulantnejših pogojih.

POZOR! Radi opustitve najstarejše narodne manufakturne trgovine
Karola VANICA :: Celje :: Narodni dom
 Ustanovljeno 1880. se prodaja vse pod lastno ceno. Ustanovljeno 1880

Obleke

iz modernega in najboljšega blaga
 v vsaki velikosti izdeluje točno in
 solidno po najnižjih cenah

Jakob Vezjak
 krojaški mojster
 v Mariboru

Grajski trg, v gradu

Imam tudi bogato zalogo izgotovljenih oblek.

M. Dobrave,

: slikar in pleskar v Celju :
 Gosposka ulica št. 5

prevzame vsa dela dekoracijske in ples-
 karske stroke, katera izvršuje vestno
 in po najnižjih cenah.

Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki :

Celje, Narodni dom.

Franc Kolenc

Pristno domače deteljno seme
 vsakovrstna poljska in vrtna semena
 zanesljive kaljivosti ter vedno sveže
 špecerijsko blago dobijo po najnižjih
 cenah v trgovini s špecerijo in de-
 želnimi pridelki na debelo in drobno.

Absolutno pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi Kranjska oddaja vsled
 priporočila knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani
 pristna bela mašna in namizna vina po zmernih
 cenah postavljena na postajo Ajdovščina. Kleti nad-
 zoruje vipavski dekan. V zalogi je tudi pristni tro-
 pinovec. Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za raz-
 prodajo vina.

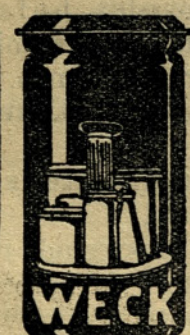
Kmetijsko društvo v Vipavi.

Vsakdo mora zadeti !

400.000 in 200.000 frankov znašajo glavni dobitki
turških srečk.

6 žrebanj vsako leto! Prihodnje žrebanje 1. avgusta.
 475.000 oziroma 375.000 kron, oziroma frankov in lir znašajo vsako-
 letni glavni dobitki skupine 5 oziroma 3 izbornih srečk.
 13 oziroma 9 žrebanj vsako leto! Prihodnje žrebanje 1. avgusta.
 Mesečni obrok od 4 K naprej. — Za cenjene naročnike določene
 so nagrade in premije.

Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“
Valentin Urbančič, Ljubljana 4.

Weckove steklenice in aparati

za vkuhanje
 sadja, zelenja in mesa so priznane kot najboljše,
 kar spričujejo mnogobrojna najvišja odlikovanja.
 Ne kupujte različnih manjvrednih izdelkov!

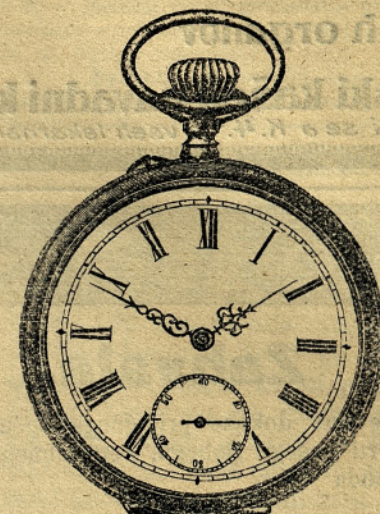
Weekove steklenice ima v zalogi

Franc Strupi Celje

veletrgovina s steklom, porcelanom, svetil-
 kami, šipami itd.

Ure! Ure!

v veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
 Srebrne ure damske od 8 K
 Srebrne verižice od K 2 40
 Sreb. verižice damske K 3 60
 Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schaffhausen,
 Zenith, Omega, Eterne.

Očala: Za kratkovidne nova,
 zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Čudovito zdravilo!

proti želodčni in črevesni bolezni,
 kakor tudi proti pljučnemu katarju;
 zelo priporočljivo za vsakega, ki trpi
 na slabi prebavi, sladkorni bolezni,
 kataraličnem ikterju (zlatenici) kro-
 ničnem katarju mehurja, je **narav-**
na rudninska voda

„Marijin Vrelec“

Gor. Gabernik
Poljčane.

Edino slovensko podjetje te vrste!

Mnoga priznana pisma na vpogled

Romarski vlak k Mariji Pomagaj na Brezje

vozi letos dne 3. avgusta iz Celja po sledečem voznem redu:

vlak odhaja 3. avgusta ob	Postaje	Vlak se vrne 4. avgusta ob	Cene za tja in nazaj	
			III. razred	II. razred
8 uri 15 min. dopoldne	Celje	4. uri 43 min popold.	K 6 80	K 11—
8 " 30 " "	Laško	4 " 28 " "	" 6 60	" 10—
8 " 42 " "	Rimske toplice	4 " 17 " "	" 6 60	" 10—
8 " 58 " "	Zidanmost	4 " — " "	" 6 20	" 9—
9 " 11 " "	Hrastnik	3 " 48 " "	" 6—	" 8 50
9 " 20 " "	Trbovlje	3 " 40 " "	" 6—	" 8 50
10 " 25 " "	Ljubljana	2 " 44 " "		
10 " 39 " "	Ljubljana	2 " 36 " "		
12 " 5 " popoldne.	Otoče	1 " 31 " "		
	Lesce	1 " 16 " "		

Vlak vozi nazaj iz Lesce, tako, da bodo romarji šli lahko na Bled in potem v Lesce stopili v
 vlak. V Celje pride vlak v torek popoldne ob 4. uri 43 min., romarji iz Savinjske doline se torej ob 6 uri
 lahko odpeljejo iz Celja domov.

Takih kart, s katerimi bi se lahko nazajgrede enkrat izstopilo, nimamo na razpolago. Za otroke
 do 4 let je vožnja prosta, za otroke nad 4 leta je treba plačati celo vožnjo. Polovične karte ne dobi nikdo.
 Enkrat odposlane karte se ne vzamejo več nazaj. Na vlaku se karte brezpogojno ne bodo več dobile. Karte
 se naročijo in denar se pošlje edinole na naslov: Romarski odbor v Mariboru, Koroška cesta 5.

V Mariboru se karte osebno lahko kupijo v tiskarni sv. Cirila. Karte se pošljejo izk južno le tistim
 ki pošljejo denar.

Romarski odbor.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4½%

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo
 vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brez-
 plačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure
 dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.